

Adriaan van der Zouw

'Hij had zijn Hart verpand aan 't Water'

Boek I: 1970 en eerder

Van Barwoutswaarder tot Rotterdam

Adriaan van der Zouw

Barwoutswaarder (27 oktober 1924) - Bolnes (13 april 2004)

Hennie van der Zouw publiceerde al eerder onder het pseudoniem H.V. Anderz:

Voetbal:

Voetbalfinales

Het Internationale Clubvoetbal

Schaatsen:

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen. Editie 2013

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen van 1924 t/m 2014

De Olympische Geschiedenis van het Langebaanschaatsen van 1924 t/m 2018

Wielrennen:

De Geschiedenis van de Ronde van Frankrijk van 1903 t/m 2017

De Geschiedenis van de Ronde van Italië van 1909 t/m 2017

De Geschiedenis van de Ronde van Spanje van 1935 t/m 2017

De drie grote Wielerrondes van 2018

De drie grote Wielerrondes van 2019

Romanserie 'De Geheimen van de Second Founding Fathers:'

De Röell-Code I: Het Ontwaken van Giganten

De Röell-Code II: Het Sluimeren van Giganten (in ontwikkeling)

Onder eigen naam verschenen:

Terugblik op Alblasterdam:

De verzamelde Columns van Hennie van der Zouw - Deel I: Column 1 t/m 18

De verzamelde Columns van Hennie van der Zouw - Deel II: Column 19 t/m 36

De verzamelde Columns van Hennie van der Zouw – Deel III: Column 37 t/m 54 (in ontwikkeling)

Adriaan:

Adriaan: Hij had zijn Hart verpand aan het Water. Deel I

Adriaan: Hij had zijn Hart verpand aan het Water. Deel II (in ontwikkeling)

Adriaan van der Zouw

'Hij had zijn Hart verpand aan 't Water'

Deel 1: 1970 en eerder

Van Barwoutswaarder tot Rotterdam

Omslagfoto: De Duitse Rhein bij St Goarshausen

Bewerking omslag en andere afbeeldingen: Hennie van der Zouw.

Eerste Druk: 2020.

Brave New Books.

Copyright © 2020 Hennie van der Zouw

Toestemming wordt verleend tot het kopiëren, verspreiden en/of wijzigen van dit document onder de bepalingen van de GNU Vrije Documentatie Licentie, versie 1.2 of iedere latere versie uitgegeven door de Free Software Foundation; met als Omslagteksten voor de Voorkant en met als Omslagteksten voor de Achterkant. Een kopie van de licentie is opgenomen in de sectie getiteld "GNU Vrije Documentatie Licentie".

'Lest we forget'

Rudyard Kipling

Mochten wij het vergeten

Woord vooraf

Als ik dit schrijf, is mijn vader Adriaan van der Zouw inmiddels al meer dan vijftien jaar overleden. Maar er gaat eigenlijk geen dag voorbij dat ik niet eventjes aan hem denk en dan denk ik ook vaak dat ik mijn herinneringen aan hem maar eens op moet gaan schrijven, maar dan komt het er toch weer niet van.....

In de laatste jaren heb ik al wel verschillende boekjes geschreven over mijn hobby's, voornamelijk over sport, maar het lijkt er nu toch eindelijk van gekomen te zijn, want dit boekje is mijn eerste schrijfsel waarin ik u een kijkje geef in het leven van mijn familie en dan vooral in het leven van mijn vader Adriaan van der Zouw en zijn vrouw Cornelia Moog.

Ondergetekende probeert in dit boekje een zo goed mogelijk beeld te geven van het leven van zijn ouders Adriaan en Corrie, zoals ik dat weet en ook gehoord heb uit allerlei familiebronnen. Ook de grote wereldgebeurtenissen waar zij een klein radartje in geweest zijn en de gevolgen van beleefd hebben, zal ik in dit boekje zo summier mogelijk proberen te behandelen. Sommige andere wereldgebeurtenissen waar ze geen deel van uitgemaakt hebben, maar die wel invloed op hun beider levens gehad hebben, zal ik ook vermelden.

Natuurlijk kan dit geen verhaal worden over Adriaan van der Zouw alleen. De mensen in zijn leven, zijn gezin, zijn familie en vrienden zullen er ook geregeld in opduiken en omdat ik dit schrijf zullen ook mijn belevenissen een groot deel van dit verhaal vormen. Adriaan en Corrie zijn vrij honkvast geweest in hun leven, maar vonden het prachtig om, toen de mogelijkheden er waren, te genieten van vakanties in het buitenland. En wel in Europa, want verder zijn ze nooit geweest. Toen ondergetekende een auto bezat en nog thuis woonde, waren drie vakanties met mijn auto in een jaar, geen uitzondering. Inmiddels is al schrijvende gebleken dat deze vakantie verhalen vooral in een tweede deel van deze biografie aan de orde zullen moeten gaan komen.

Aan het einde van dit verhaal, dus ook in het vervolg van wat u nu in handen heeft, zal ik een hoofdstukje toevoegen over dingen die Adriaan en Corrie veel plezier zouden hebben gedaan, maar die ze niet meer beleefd hebben, omdat ze toen al overleden waren. Hoe ging het verder met hun kinderen en daarbij zal ik ook proberen om de beider families niet te vergeten. Kortom, ondergetekende heeft de bedoeling om met deze biografie een zo breed mogelijk beeld te schetsen van het leven van Adriaan van der Zouw, zijn gezin en zijn familie.

Adriaan van der Zouw is als jongste zoon in een groot gezin geboren in 1924 in het kleine buurtschap Barwoutswaarder bij Woerden en in 2004 is hij in het ook kleine plaatsje Bolnes in de Gemeente Ridderkerk bij Rotterdam, eenzaam en alleen overleden op een ochtend net na Pasen.....

Adriaan is aan de wal geboren en aan land gestorven, maar heeft eigenlijk heel zijn leven geprobeerd om op het water te zijn en daar de kost te verdienen. Iets wat hem een groot gedeelte van zijn leven gedeeltelijk is gelukt, maar wat hem toch niet de voldoening heeft gegeven die hij eigenlijk nastreefde, want mijn vader Adriaan 'had zijn hart verpand aan het water,' maar kon de indringende roep van het water niet helemaal beantwoorden....., vooral omdat zijn vrouw Corrie Moog niet wilde dat hij voor lange tijd en ver, van huis zou zijn.

Adriaan schikte zich hierin. Ik heb hem nooit horen zeggen dat hij het zijn vrouw, mijn moeder dus, kwalijk nam dat hij zijn droom niet kon verwezenlijken. Hij compenseerde dit 'gemis' met het werk wat hij gevonden had. Vanaf 1963 tot aan zijn pensioen, werkte hij op het water als machinist op een patrouilleboot bij de Havendienst te Rotterdam. Adriaan voer en was iedere nacht gewoon thuis. Eigenlijk iedereen tevreden.....

Al schrijvend bleek ik dus veel meer stof te hebben dan in dit geplande boek beschreven kon worden, dus het zullen nu, als ondergetekende tijd van leven hiervoor zal hebben, twee delen gaan worden. Twee delen met een breuk op een wel heel mooie plek. Maar dat merkt u al lezend wel.....

Hennie van der Zouw

Alblasserdam

2020

Overzicht Personen:

Naaste familie van Adriaan van der Zouw (1924-2004):

- Grootvader	Pieter van der Zouw (1854-1914)
- Grootmoeder	Grietje Buurman (1862-1902)
- Vader	Pieter (Opa Woerden) van der Zouw (1887-1974)
- Moeder	Marrigje (Oma Woerden) van der Zouw-v.Nieuwpoort (1892-1974)
- Vrouw	Cornelia (Corrie) van der Zouw-Moog (1923-2003)
- Schoonvader	Johannes (Opa of Hannes) Moog (1893-1979)
- Schoonmoeder	Heiltje (Oma of Aal) Moog-van der Berg (1893-1976)
- Zoon	Hendrik (Hennie) van der Zouw (1954-)
- Dochter	Heiltje Marrigje (Hetty) de Snoo-van der Zouw (1959-)
- Schoonzoon	Cornelis (Cees) de Snoo (1956-)
- Schoondochter	Berendina Adriana (Bea) van der Zouw-Nauta (1956-)
- Kleinzoon	Reinier Cornelis (Reinier) van der Zouw (1997-)
- Kleinzoon (Adoptief)	Arjan van Oeveren (1974-)
- Vrouw van Arjan	Mariska van Oeveren-Ouwerkerk (1976-)
- Achterkleindochter	Romy van Oeveren (2001-)

Verdere familie van Adriaan:

- Oudste Broer en Vrouw	Piet (1915-1988) en Hes van der Zouw-Schippers
- Oudste Zus en Man	Grietje (1918-2008) en Teunis van 't Woud (1914-1997)
- Oudere Broer en Vrouw	Pleun (1920-1994) en Saar (1922-2011) van der Zouw-van Straaten
- Oudere Broer en Vrouw	Gerard (1919-1993) en To (1919-2013) van der Zouw-de Vos
- Oudere Broer	Hen (1916-1936) van der Zouw
- Jongere Zus	Em (1928-1977) en Bram (1923-1983) Mieog
- Zwager en Schoonzus	Teun (1921-2015) en Janny (1926-1996) Moog-den Hartog
- Zwager en Schoonzus	Wout (1925-2015) en Riet (1932-2011) Moog-van Eijk
- Zwager en Schoonzus	Henk Lighaam (1924-1974) en Jenny Lichaam-Moog (1927-2010)
- Schoonzus	Jo Moog (1930-1952)
- Oom en Tante	Wim Schouten (1904-1977) en Ali (1908-?) Schouten-v.Nieuwpoort
- Verre Achterneef	Evert van der Zouw

Vrienden en Kennissen van Adriaan en Corrie:

- Vrienden	Nico en Tijnje Kleijne en kinderen
- Vrienden	Thomas en Pietje de Kreek
- Vrienden	Cees en Riek van Driel
- Kennissen / Buren	Familie Ouwens
- Kennissen	Bert (1952-2019) en Ine Ouwens en kinderen
- Kennis / Buur	Mevrouw Meuzelaar
- Kennissen / Buren	Harm en Lien van Dijken
- Kennissen	Peter en Mieke van der Neut en kinderen

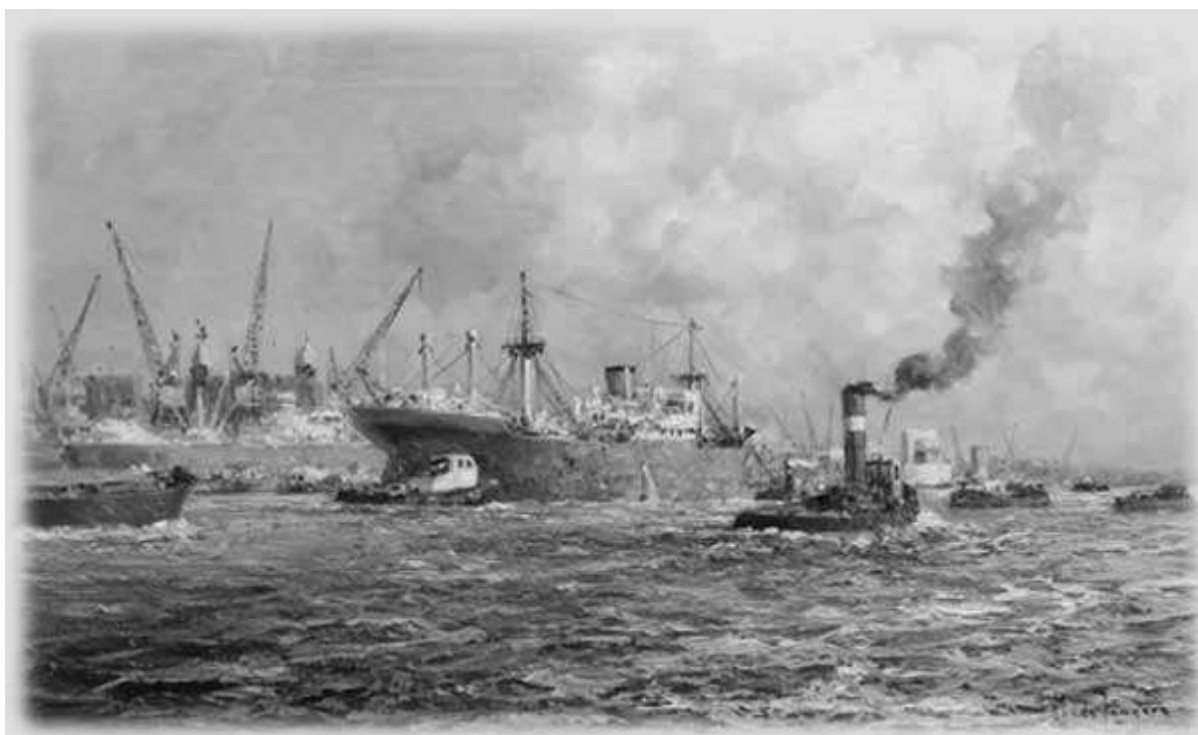

- -

Inhoudsopgave

Boek I: 1970 en eerder: Van Barwoutswaarder tot Rotterdam 003

Woord vooraf	011
Overzicht Personen	013
Inhoudsopgave	015
00.000: Hoofdstuk 00: Proloog	027
00.001: 'His finest Hour'	028
Deel I: De Familie Van der Zouw	033
01.000: Hoofdstuk 01: 1400-1924: De Geschiedenis van de Familie Van der Zouw	035
01.001: Toen Adriaan nog niet geboren was	036
01.002: Van wie stamt Adriaans moeder Marrigje van Nieuwpoort af?	038
01.003: Wie waren de oudste voorouders van de Familie Van der Zouw?	039
01.004: Waar komt de naam Van der Zouw vandaan?	040
01.005: Stamboom via de rechtstreekse mannelijke lijn	045
01.006: Stamboom via mannelijke en vrouwelijke lijn naar oudste voorouder	046
01.007: De Grootouders van Adriaan	047
01.008: Adriaans geboortedorp Barwoutswaarder	048
01.009: De Ouders van Adriaan	051
01.010: Piet van der Zouw en de Dienstplicht en Mobilisatie	052

01.011:	Het Gezin Van der Zouw, de Schuit en het Huis	053
01.012:	Piet en Marringje en de Kerk	055
Deel II:	Adriaan van der Zouw	057
02.000:	Hoofdstuk 02: 1924-1930: Langs de Oude Rijn	059
02.001:	De Geboorte van Adriaan	060
02.002:	De Kinderen van Piet en Marringje	062
02.003:	Adriaans Jeugd langs de Oude Rijn	063
02.004:	De Oude Rijn in perspectief	064
02.005:	De Kastanje op de Bleek	066
02.006:	Adriaans Liefelingszus geboren	066
02.007:	De Winter van 1928-1929	068
02.008:	Adriaans Lagere Schooltijd	070
02.009:	De eerste Zeppelin boven ons Land	073
03.000:	Hoofdstuk 03: 1930-1940: Varen met Vader op de Schuit	075
03.001:	Ouderwets trekken met de Schuit	076
03.002:	Vriend Nico uit het nabijgelegen Rietveld	076
03.003:	Adriaan de 'Schavuit'	077
03.004:	Op de Fiets naar A.F.C. Ajax in Amsterdam	078
03.005:	Zand halen uit de duinen bij Katwijk	080
03.006:	De Zeppelin	081
03.007:	Adriaan en varen	082
03.008:	De broers en de Dienstplicht	083
03.009:	Broer Hen krijgt verkering en verlooft zich	086
03.010:	Fijt aan de vinger van Adriaan	086
03.011:	Het plotseling overlijden van broer Hen	087
03.012:	Huldiging van wielrenner Arie van Vliet in Woerden	087
03.013:	Goudse Pijpen halen in Gouda	090
03.014:	De S.S. Simon Bolivar loopt op een Zeemijn en zinkt	092
03.015:	Autobusbedrijf Verhoef rijdt ook langs Barwoutswaarder	095
03.016:	Broer Gerard in Militaire Dienst en op Vliegkamp de Kooy	096
03.017:	Donkere Oorlogswolken aan de verre Horizon	097
04.000:	Hoofdstuk 04: 1940-1944: De Oorlogsjaren in en om Woerden	099
04.001:	De zesde Elfstedentocht	100
04.002:	De Oorlog komt steeds dichterbij	101
04.003:	10 mei 1940: De eerste Oorlogsdag in Barwoutswaarder	102
04.004:	De tweede Oorlogsdag	104
04.005:	De jeugd ingezet als Ordonnans bij de Luchtbescherming	105
04.006:	De derde en de vierde Oorlogsdag	106
04.007:	Het Bombardement op Rotterdam	107
04.008:	Geallieerd Bombardement op de Stationsweg in Woerden	109
04.009:	Radio Oranje: 'De Stem van Strijdend Nederland'	110
04.010:	Varen met vader op de Schuit	111
04.011:	De Nederlandse Binnenvaart in de eerste Oorlogsjaren	113
04.012:	Joden in Woerden	114
04.013:	Vriend Nico Kleijne uit Rietveld	115
04.014:	Woerden in de tweede helft van 1940	116
04.015:	De zevende Elfstedentocht	117
04.016:	De Schuit in de Nieuwkoopse Plassen	119
04.017:	Het Kasteel van Woerden in Duitse handen	121

04.018:	De Trap naar de Duitser	122
04.019:	De Februari-Staking van 1941	122
04.020:	De Winter van 1941-1942	130
04.021:	Broer Piet getrouwd met Hester Schipper	131
04.022:	Adriaan wil toch gaan varen	131
04.023:	Broer Pleun en de achtste Elfstedentocht	132
04.024:	De Oorlog in en om Woerden	135
04.025:	Beschieting van het Station van Woerden	137
04.026:	Onderduikers in Woerden	138
04.027:	Familie Izaks uit Woerden moet naar Kamp Vught	139
04.028:	De 'Oranje Vrijbuiters' en het Verraad van de Onderduikers	139
04.029:	Amerikaanse B17-Liberator bommenwerper neergestort bij Zegveld	140
04.030:	Broer Pleun in de Oorlog	143
04.031:	Dolle Dinsdag	143
04.032:	De laatste Oorlogsjaren in en om Woerden	145
05.000:	Hoofdstuk 05: 1944-1945: Het laatste Oorlogsjaar	147
05.001:	Varen bij de Rederij van Otto & Ambagtsheer	148
05.002:	Twee dappere Drukkers in Woerden	149
05.003:	D-Day	150
05.004:	Huisarts Frans Schrijver in Woerden	151
05.005:	Adriaan naar Parijs in Augustus 1944	153
05.006:	De Alpinopet	156
05.007:	De Gaarkeuken in Woerden	157
05.008:	De Slag om Arnhem	158
05.009:	Het Ardennenoffensief	163
05.010:	Het Verraad van Benschop	164
05.011:	Het Verzet en de Woeste Hoeve	165
05.012:	Woerden en omstreken bevrijdt	166
05.013:	Welkom aan de Bevrijders bij de Woerdense Villa Koole	168
05.014:	Woerdense N.S.B.'-ers opgepakt	169
05.015:	De Prinses Irene-Brigade in Nederland	170
05.016:	De Nederlandse Rijn- en Binnenvaart aan het Einde van de Oorlog	172
05.017:	Wederopbouw in ons land vanaf Mei 1945	174
05.018:	Adriaan in Maastricht en het 'Tientje van Lief tink'	174
05.019:	Ausweiss, bonnen en het Koffertje	176
06.000:	Hoofdstuk 06: 1945-1950: Varen op de Rijn	177
06.001:	De Familie Van der Zouw na de Bevrijding	178
06.002:	De Rijnvaart	178
06.003:	Varen op de Rijn bij Rederij van Ommeren	181
06.004:	Broer Gerard trouwt met Antonia de Vos	184
06.005:	Broer Gerard op de Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau	184
06.006:	Scheepsreparaties bij de Scheepswerf van Boele in Bolnes	186
06.007:	Broer Pleun trouwt met Saar van Straaten	186
06.008:	Adriaan krijgt verkering met Corrie Moog uit Bolnes	187
06.009:	Wandelen met Corrie door de Polders	188
06.010:	Corrie maakt met haar Moeder de Lagere School schoon	189
06.011:	Wonen en Werken in de Buurt van de Nieuwe Maas	190
06.012:	Verloving van Corrie en Adriaan	190
06.013:	Adriaan aan de Wal en aangenomen bij Scheepswerf Boele	191

06.014:	'In de Kost' bij Mevrouw Sanders	191
06.015:	Kattenkwaad met Buurjongen Flip Heiden	192
Deel III:	De Familie Moog	193
07.000:	Hoofdstuk 07: 1737-1923: De Geschiedenis van de Familie Moog	195
07.001:	De Geschiedenis van de Familie van Corrie	196
07.002:	Het Eiland IJsselmonde in Heden en Verleden	197
070.03:	De Riederwaard	198
07.004:	Ridderkerk	199
07.005:	Bolnes	202
07.006:	Het Buurtje 'de Griebus' bij de Ringdijk	203
07.007:	Het Gezin van Johannes Moog	204
07.008:	Pa Johannes Moog slijt Petroleum met een Hondenkar	205
Deel IV:	Corrie Moog	207
08.000:	Hoofdstuk 08: 1923 – 1950: De Jeugdijaren van Corrie	209
08.001:	Het Jaar 1923: Het Geboortjaar van Corrie Moog	210
08.002:	Koningin Wilhelmina bezoekt Ridderkerk	210
08.003:	Met de 'Fop Smitboot' naar de grote Stad	211
08.004:	Streekgenoot Siem Heiden tijdens de Winterspelen van 1928	212
08.005:	Vader Johannes Moog te werk gesteld aan de Maas bij Cuijk	215
08.006:	Het eerste Nederlandse Schaats Wereldrecord sinds Jaap Eden	216
08.007:	Corrie Moog in de zevende Klas op de Lagere School	216
08.008:	Schoonmaken van de School met den Bijbel	217
08.009:	Tante Cor van der Ben	218
08.010:	Het begin van de Tweede Wereldoorlog	219
08.011:	Gevechten rondom, in en om Dordrecht en Rotterdam	220
08.012:	De Mariniers in Rotterdam	223
08.013:	Siem Heiden tijdens de Gevechten rondom Dordrecht	230
08.014:	Een Luchtgevecht met fatale Afloop	231
08.015:	Het Duitse Bombardement op Rotterdam	233
08.016:	De Nederlandse Capitulatie in Rijsoord	239
08.017:	De Oorlog in Bolnes	241
08.018:	Siem Heiden en het Nederlands Schaatskampioenschap van 1942	242
08.019:	Broer Teun te werk gesteld in Schweinfurt	242
08.020:	Broer Wout ook in Duitsland	244
08.021:	De Merwedegijzelaars	244
08.022:	De grote Razzia in Rotterdam	246
08.023:	De Line-Crossers van de Biesbosch	248
08.024:	De Hongerwinter in Bolnes en omstreken	250
08.025:	Corrie op Hongertocht in de Betuwe	252
08.026:	Geallieerde 'Operatie Manna'	253
08.027:	Bevrijding van ons Land	255
08.028:	Het Drama van Bolnes	256
08.029:	Broer Wout moet naar Nederlands-Indië	266
08.030:	Heibel bij het café van Van Dongen op de Ringdijk	268
08.031:	Korfbal in Bolnes	269
08.032:	Corrie gaat overal naar toe om Verstelwerk te doen	271
08.033:	Oom van Corrie verdronken in de Maas	272
08.034:	De Jongens van 'Van Daalen.'	272
08.035:	De Scheepswerf van Boele in Bolnes	276

Deel V:	Adriaan en Corrie	277
09.000:	Hoofdstuk 09: 1950-1954: Verloofd en getrouwd	279
09.001:	De Wederopbouw in Nederland	280
09.002:	Adriaan heeft vaste Grond onder de Voeten	281
09.003:	Corrie Moog: Een Meisje uit de Joubertstraat	282
09.004:	Zus Jenny en Henk in Emmen	283
09.005:	Zus Jo is ongeneeslijk ziek	283
09.006:	Broer Teun trouwt met Jans den Hartog	285
09.007:	Trouwdag van Corrie en Adriaan	285
09.008:	Adriaan wordt Bankwerker bij Boele	287
09.009:	Waken bij de Dijk	288
09.010:	De Watersnood en het nieuwe Huis in de Generaal Smutsstraat	294
09.011:	Nico Kleijne: Schoenmaker in de Schuur	297
09.012:	Het Mysterie van het Werkspoor-Boek	297
09.013:	De Tarzan-Boeken in de kast	298
09.014:	Een Reisje met de Bus naar Schiphol	299
09.015:	Bezoeken van Heinrich bij de Familie Moog	300
09.016:	Proefvaart van Adriaan naar het Zeegebied bij het Schotse Aberdeen	300
09.017:	Ongeluk met een Baggermolen bij Franse Havenstad Toulon	301
09.018:	Jaarlijkse Reisjes met Zangvereniging Laus Deo	302
09.019:	Met Corrie op de Fiets naar Woerden	306
09.020:	Vriendschap met de Familie van Driel	307
09.021:	Gezinsuitbreidingen bij de broers en zussen van Adriaan	308
09.022:	Op Bezoek bij Corrie's Familie in Amersfoort	309
09.023:	Delen van de Wasmachine	309
09.024:	Vriendschap met Pietje Belder en Thomas de Kreek	310
09.025:	Teun en Janny gaan in de Oranjestraat in Slikkerveer wonen	310
09.026:	De Distributieradio	312
09.027:	Adriaan valt flauw bij de Dokter	313
09.028:	De bonte Dinsdagavondtrein	314
09.029:	Em van der Zouw stelt haar vriend Bram Mieog aan de Familie voor	314
09.030:	Wielrenner Arie van Vliet Sportman van het Jaar 1953	316
09.031:	Broer Pleun koopt een Huis in Culemborg	316
09.032:	Het Boxje van Kodak	317
09.033:	Zangvereniging 'Laus Deo'	317
Deel VI:	Adriaan en Corrie en de Kinderen	319
10.000:	Hoofdstuk 10: 1954-1963: De Kinderen geboren	321
10.001:	Werken bij Boele's Scheepswerven	322
10.002:	De tiende Elfstedentocht van 1954	323
10.003:	Koningin Juliana bezoekt Woerden	325
10.004:	De Tour de France over de Snelweg bij Bolnes	325
10.005:	Zoon Hennie geboren	328
10.006:	Zus Em trouwt met Bram Mieog	330
10.007:	Witlof eten bij Em en Bram	330
10.008:	Adriaan maakt twee grote Tekeningen	331
10.009:	Buurman Toon Ham en zijn Auto's	332
10.010:	Adriaan knutselt een Draaimolen en een Windmolen in elkaar	333
10.011:	Naar het Strand van Oostvoorne	334
10.012:	Onze Onderburen: De Familie Ouwens	337
10.013:	Collega Tinus Borsje	338

10.014:	Vakantie in Hoenderloo	338
10.015:	Hennie naar de Kleuterschool	340
10.016:	'Moeders Wil is Wet' op de Radio	341
10.017:	Oud en Nieuw vieren bij opa en oma Moog	342
10.018:	De Geboorte van Dochter Hetty	343
10.019:	Gezinsuitbreiding bij de Zus en Broers van Corrie	345
10.020:	Papa ophalen in de Sneeuw	346
10.021:	Vliegtuig vliegt laag over een ouderlijk Huis	346
10.022:	Sinterklaasvieringen bij Boele en bij opa en oma Moog	347
10.023:	Het Leven in Bolnes in de Jaren zo rond 1960	348
10.024:	Adriaan valt met de Solex en moet naar het Ziekenhuis	350
10.025:	Hennie naar de School met den Bijbel aan de Beneden Rijweg	352
10.026:	Flappie bij Opa en Oma Moog	353
10.027:	Een domme Juffrouw op de Lagere School	354
10.028:	G.B.J. Hiltermann op de Zondagen	354
10.029:	De eerste Gastarbeiders in Bolnes	355
10.030:	Met mijn Vader naar IJsselmonde voor een Cadeau	355
10.031:	Een Monteur gaat even een Schroevendraaier halen	356
10.032:	Met opa en oma naar Harderwijk	356
10.033:	De Trouwring van oma Moog	357
10.034:	Dokter Sock en mijn Meccano	357
10.035:	To en Gerard verhuizen naar een eigen Huisje in Woerden	358
10.036:	Het Korset van mijn Moeder	358
10.037:	Swiebertje kijken bij Adriaans Schoonouders	359
10.038:	De Treinramp bij Harmelen	360
10.039:	Ivanhoe en het Schild met de Zeearend	362
10.040:	Bezichtiging van de U.S.S. Aircraft Carrier 'Wasp'	363
10.041:	Nieuwe Lagere School in Bolnes	365
10.042:	Hennie's eerste Fiets	366
10.043:	Bezoek aan de Bioscoop voor de Oorlogsfilm 'De Langste Dag'	366
10.044:	Mies Bouwman en de Uitzending van 'Open het Dorp'	368
10.045:	Het Overlijden van Oud-Koningin Wilhelmina	369
10.046:	Op de Fiets naar de Familie de Kreek in Slikkerveer	370
10.047:	Hamsteren	370
10.048:	Adriaans broer zoekt een Plezierbootje	371
10.049:	Marja van 't Woud komt een paar Dagen bij ons logeren	371
10.050:	Samen met Hetty: Waterpokken	372
10.051:	De Winter van 1962-1963	373
10.052:	De Twaalfde Elfstedentocht	375
10.053:	Stiefbeen en Zoon op de T.V.	378
10.054:	Rioleringsproblemen in de Generaal Smutsstraat	379
10.055:	Een Kanarie in een Kooitje	379
10.056:	Bij de Familie Van Driel in Teteringen	380
10.057:	Bezoeken aan Bolnes door de Familie van Adriaan	380
10.058:	Op Vakantie bij opa en oma 'Woerden'	381
10.059:	Op de Solex naar het Strand	381
10.060:	Onze Buurt en de Buurkinderen	382
10.061:	De ooms en tantes van mijn Vader	383
10.062:	De Koninginnedagen van mijn Jeugd	383
10.063:	Gezinsuitbreiding bij tante Em en ome Bram	384
10.064:	Bolnes in deze Jaren en erna	384
10.065:	Uitkijken naar de Donald Duck	385

10.066:	Boven op de Euromast	385
10.067:	Op de Fiets naar de Moerdijk	386
10.068:	Dokter Tjerk Meyer: Bedrijfsarts bij Boele	387
10.069:	In de Woerdense Rijnstraat ruik je Kaas	388
10.070:	De IJscoboer en het IJsje van een Kwartje	390
10.071:	De Atlas van Adriaan	391
11.000:	Hoofdstuk 11: 1963-1963: Kort Intermezzo bij de P.T.T. in Bolnes	393
11.001:	Nederland rond het Jaar 1963	394
11.002:	Opa en oma van der Zouw 50-jaar getrouwd	395
11.003:	Westernserie Rawhide kijken bij ome Henk	395
11.004:	Adriaan heeft ontslag genomen bij Scheepswerf Boele	397
11.005:	Op het Postkantoor bij Kwakernaat	397
11.006:	In het Gras langs de Nieuwe Waterweg	398
11.007:	Op de Solex naar het Mastbos bij Breda	399
11.008:	Hetty naar Kleuterschool 'De Woelige Hoek'	400
11.009:	Speciaal Bezoek van broer Pleun en zijn vrouw Saar	400
11.010:	Met Tinus Borsje op de Solex	401
11.011:	De Heldendaad van broer Piet	402
11.012:	Opa en oma 'Woerden' komen een paar Daagjes logeren	402
11.013:	De Rudi Carrell Show	403
11.014:	Het Schot in de Nacht	403
11.015:	Harm van Dijken	404
11.016:	De ooms en tantes van mijn Moeder	405
11.017:	Mijn Jaren op de Lagere School	405
11.018:	Postzegels van tante Cor gekregen	405
11.019:	Zomaar een Zondagmiddag bij de Familie Van Driel	406
11.020:	Psalmversjes op de Lagere School	407
11.021:	Met de Solex naar de Waranda	407
11.022:	Adriaan is een half Jaar lang Postbode	408
11.023:	Herinneringen aan de Schoolreisjes	409
11.024:	Ome Wout en tante Riet verhuizen naar Krimpen aan de IJssel	409
11.025:	Nico en Tijnie Kleijne heel laat nog op Verjaardagsbezoek	410
11.026:	De Moord op President John F. Kennedy	410
11.027:	Opa Van der Zouw is ziek	412
11.028:	Adriaan Solliciteert in Rotterdam	412
11.029:	Met oma naar de film over Flipper	413
11.030:	Aan het Werk bij de Havendienst van Rotterdam	413
11.031:	Op de Fiets naar de Molens van Kinderdijk en verder	415
11.032:	Telefoon bij Buren De Bok	416
11.033:	IJsschotsen op de 'Nieuwe Maas'	416
11.034:	Wandelen met Pa door een besneeuwde Polder	417
11.035:	Adriaan gaat niet meer mee naar de Kerk	418
Deel VII:	Eindelijk weer Water onder Adriaans Voeten	419
12.000:	Hoofdstuk 12: 1963-1970: Varen als Machinist in Rotterdams Havengebied	421
12.001:	De Haven van Rotterdam	422
12.002:	Scheepsbranden blussen met de Havendienstboot	423
12.003:	Sjoukje Dijkstra kijken bij de Onderburen	425
12.004:	Kees Verkerk wint zilver tijdens de Olympische Winterspelen van 1964	426
12.005:	De U.S.S. Savannah met Atoomaandrijving in de Rotterdamse Haven	427
12.006:	Goud voor Anton Geesink op de Olympische Spelen van 1964 in Tokyo	428

12.007:	Vakantie in Woerden bij tante To en oom Gerard	428
12.008:	Meevaren op een Havendienstboot	429
12.009:	De Groente van ome Kees	432
12.010:	Corrie valt met Hetty achterop bijna met de Solex in het Water	432
12.011:	Varen op het nieuwe Plezierjachtje van ome Piet	433
12.012:	Familie uit Australië op bezoek bij opa en oma Moog	434
12.013:	Een Weekend bij de Familie Kleijne in Katwijk	435
12.014:	Met opa Moog op de fiets naar de nieuwe Van Brienoordbrug	435
12.015:	Poging om van karton een Modeljachtje na te bouwen	437
12.016:	Adriaan is de Huissleutel kwijt	437
12.017:	Met Pa op de fiets naar een Woningbrand in Ridderkerk	438
12.018:	Zondagse Bezoeken aan opa en oma Moog	438
12.019:	Weekje Vakantie bij ome Piet en tante Hes in Woerden	439
12.020:	Naar Kapper Winkelhoff op de Dijk	440
12.021:	Onze eerste Televisie	441
12.022:	Op Zondagavond kijken naar de Serie 'Belle en Sebastian'	441
12.023:	Adriaan vindt Geld in een enveloppe en een Portemonnee	442
12.024:	Bouwdoos van de Zeesleper 'Zwarte Zee' gekocht	443
12.025:	De 'Sigarenboer' aan de Deur	444
12.026:	Ronald de Kreek geboren	445
12.027:	Naar Sahulata de 'Thuiskeeper'	446
12.028:	Lachen met Andre van Duin	446
12.029:	Met z'n allen door Sneeuw en Ijs naar Slikkerveen gewandeld	447
12.030:	Sport komt op de Zondagmiddag ook bij ons binnen	448
12.031:	Sneeuwballengevecht met de Buren op Witte Kerst	449
12.032:	Mijn laatste Jaren op de Lagere School en het Verhaal van Johnny de Wolf	450
12.033:	Mijn Ontdekking van de Tarzan-Boeken in de Kast	451
12.034:	Nico Kleijne Junior komt mijn Noren brengen	452
12.035:	Naar 'Holiday on Ice' met Sjoukje Dijkstra in Rotterdam	452
12.036:	Schaatsen kijken bij opa en oma Moog	453
12.037:	Ome Teun en tante Janny zijn 12,5-jaar getrouwd	454
12.038:	Hennie wordt op School gefilmd	455
12.039:	Onze eerste Bustochten als Gezin	456
12.040:	Hetty naar de Lagere School	456
12.041:	Familielid van Adriaan: Gert Bals in het Doel bij A.F.C. Ajax	457
12.042:	Toeschouwer(s) bij de Wielerronde van Ridderkerk	458
12.043:	Bezoek aan Vliegdekschip de Hr. Ms. Karel Doorman in Rotterdam	459
12.044:	Naar het Vrachtschip de Ping-An op het strand bij Ter Heijde	461
12.045:	Met de Kerst 1965 naar de Succesfilm: 'The Sound of Music'	462
12.046:	Heel mijn Klas gaat schaatsen in het Donckse Bos	464
12.047:	Het Europees Kampioenschap Schaatsen van 1966	465
12.048:	Het Wereld Kampioenschap Schaatsen van 1966	467
12.049:	Mijn Strandwandeling met Klas 5 en 6	468
12.050:	Adriaan en Corrie 12,5-jaar getrouwd	469
12.051:	Mijn Werkweek bij Kasteel Hoekelum in Bennekom	469
12.052:	Met ons Gezin en de Rest naar het Strandje langs de Oude Maas	471
12.053:	Hetty met opa en oma naar de Film van Skippy	472
12.054:	Onze Vakantie in Putten op Vakantiepark 'Mooi Veluwe'	473
12.055:	De nieuwe Garage van ome Teun	473
12.056:	Mijn Bureau en Opklapbed met ombouw gekocht	474
12.057:	Mijn nieuwe Benzo-Fiets	475
12.058:	Adriaan maakt zelf mijn Bureaustoel	475

12.059:	Hennie naar de M.U.L.O. in IJsselmonde	476
12.060:	Op de Fiets met Wim Onderdelinden	477
12.061:	Star Trek kijken op de Zondagmiddagen	477
12.062:	Mijnheer Wolfers voor Franse Les en als Mentor	479
12.063:	De Tarzan T.V.-Serie met Ron Ely	479
12.064:	Mijn Rapporten laten zien bij Meester Brouwer	480
12.065:	Tante Em Iyrisch over de Van Brienenoordbrug	480
12.066:	Opa Moog is toch wel een bijzondere Man	481
12.067:	De T.V.-Serie 'Ja Zuster, nee Zuster.'	482
12.068:	Belgische Speurder Axel Nort op de T.V.	483
12.069:	Mijn eerste draagbare Transistorradio en Radio Veronica	483
12.070:	Slechte Gezondheid van oma Moog	484
12.071:	Oma Moog opgenomen in het Eudokia Ziekenhuis in Rotterdam-Noord	485
12.072:	Nieuwe Riolering in de Straten van Bolnes	485
12.073:	Vakantie in Blaricum met opa en oma Moog	486
12.074:	De Dood van Wielrenner Tom Simpson op de Mont Ventoux	486
12.075:	Langs de Lijn op de Radio	487
12.076:	Mijn Interview met opa Lighaam	488
12.077:	Mijnheer Wolfers krijgt Leukemie en overlijdt	489
12.078:	Het Europees Kampioenschap Schaatsen van 1967	489
12.079:	Mijn jongste Neefje Leo geboren	490
12.080:	Mijnheer de Ruiters neemt de Franse Lessen van de Heer Wolfers over	490
12.081:	Type-Cursus op de Zaterdagochtenden in IJsselmonde	491
12.082:	De Wereld Kampioenschappen Schaatsen van 1967	491
12.083:	De oude Olivetti-Typemachine van Ome Henk	492
12.084:	Bezoek aan een Amerikaans Vlooteskader in Rotterdam	493
12.085:	Overlijden van opa Lighaam	494
12.086:	Ondergetekende moet aan een Bril	495
12.087:	De Familie Van Cappellen	495
12.088:	Ome Henk en het Muziekcorps Excelsior	496
12.089:	Mijn eerste L.P. van Neil Diamond	497
12.090:	Er worden oude Tarzan-Films op T.V. uitgezonden	497
12.091:	Tante Jennie en ome Henk verhuizen naar de Boezemstraat	498
12.092:	Huwelijk van Geschiedenis Leraar van Noppen en de Zeelandbrug	499
12.093:	De Mistwedstrijd van A.F.C. Ajax	500
12.094:	Kapper Sahulata verraden	504
12.095:	Doris met 'Poessie Mauw'	504
12.096:	T.V.-Serie 'The Fugitive' met David Janssen in de Hoofdrol	506
12.097:	Tekenles op de M.U.L.O. met The Beatles	507
12.098:	Emaileren tijdens Handvaardigheidslessen	508
12.099:	'Peyton Place' de eerste Soap op de Nederlandse T.V.	509
12.100:	Nederland tegen Rusland geluisterd op mijn Transistorradio	510
12.101:	Opa en oma van der Zouw 55-Jaar getrouwd	511
12.102:	De Olympische Winterspelen van 1968 in Grenoble	511
12.103:	Voor het eerst met de nieuwe Rotterdamse Metro	512
12.104:	Bijna door het IJs gezakt in IJsselmonde	513
12.105:	De 'Standing Nato Maritime Group'	514
12.106:	De Wereld- en Europese Kampioenschappen Schaatsen van 1968	515
12.107:	Dominee Marten Luther King in Memphis vermoord	516
12.108:	Blikseminslag in de Schoorsteen van ons Huis	517
12.109:	Iconische Film over Robert Falcon Scott en Antarctica	518
12.110:	Ritmeester Buat kluistert me aan de Buis	519

12.111:	Mijn allereerste Europa Cup I Finale	520
12.112:	De Moord op Robert F. Kennedy	520
12.113:	Vakantie in Berg en Terblijt in Limburg	522
12.114:	Jan Jansen wint Tour de France van 1968	523
12.115:	Bijzonder Bezoek op mijn 14e verjaardag	525
12.116:	Einde van de Praagse Lente in Tsjecho-Slowakije	526
12.117:	De Fabeltjeskrant op de T.V.	526
12.118:	De Olympische Zomerspelen van 1968 in Mexico	527
12.119:	Henk Terlingen op Radio en T.V.	528
12.120:	Mijn eigen Typemachine	529
12.121:	Bezoek aan 'de Jongens' in Nieuwerkerk	529
12.122:	De Apollo-8 Missie naar de Maan	530
12.123:	Grandioos Wereldrecord op de 10.000 meter van Kees Verkerk	531
12.124:	Ajax-Feestje in Parijs	532
12.125:	Begrafenis van President Eisenhower	534
12.126:	Tante Zus blijkt jaloers te zijn	535
12.127:	Hesje en Mieke komen een paar Nachtjes bij ons logeren	536
12.128:	Bij de Familie Ouwens naar de Western 'High Chaparral' kijken	536
12.129:	We krijgen andere Onderburen	537
12.130:	De Apollo-10 Missie	538
12.131:	A.F.C. Ajax verliest hun eerste Europa Cup Finale	539
12.132:	Neef Piet trouwt met Mieke Schol	539
12.133:	Apollo-11 en de eerste Mensen op de Maan	540
12.134:	Harm Ottenbros Wereldkampioen Wielrennen	546
12.135:	Opa van der Zouw en de Maanlanding	547
12.136:	Duitse Les op de M.U.L.O.	548
12.137:	De Apollo-12 Missie	548
12.138:	Mijn laatste Jaar op de M.U.L.O.	549
12.139:	'Floris' de Televisieserie	549
12.140:	Stan Haag met de Jukebox op Radio Veronica	551
12.141:	De Engelse Lessen van 'Mister Ditch'	551
12.142:	Nico Kleijne: Chauffeur op de Ziekenauto	552
12.143:	Hennie na de M.U.L.O. naar de Marechaussee?	552
12.144:	Mondiaal Schaatsen in begin van 1970	553
12.145:	A.F.C. Ajax in de Jaarbeursstedenbeker tegen Oost-Duits Carl Zeiss Jena	554
12.146:	Vakantieplannen voor de Zomer van het Jaar 1970	561
12.147:	Samen met Adriaan op de Fiets naar Bennekom	562
12.148:	Vakantie in een Huisje in Bennekom	562
12.149:	Op Bezoek bij de Familie Van Cappellen in Voorthuizen	563
12.150:	Begin van mijn Stripverzameling met Asterix en de Helvetiërs	564
12.151:	Wandelen op de Posbank	564
12.152:	Het Bijna-Drama met de Apollo-13	566
12.153:	Op de Fiets in een Stortbui in de Bossen bij Heelsum	567
12.154:	De Klassieker: A.F.C. Ajax tegen S.C. Feyenoord	568
12.155:	Hennie gaat zich inschrijven voor de H.A.V.O.	572
12.156:	Wim Onderdelinden komt zijn nieuwe Fiets laten zien	573
12.157:	S.C. Feyenoord wint als eerste Nederlandse Club de Europa Cup I	573
12.158:	M.U.L.O.-Examen in Gebouw 'Het Slag' in Rotterdam-Zuid	575
12.159:	Vijftigjarig Huwelijksfeest van opa en oma Moog	575
12.160:	Dode op het Circuit van Zandvoort	576
12.161:	Het Wereld Kampioenschap Voetbal van 1970 in Mexico	576
12.162:	Het Popfestival in het Kralingse Bos	578

12.163:	Hennie doet Vakantiewerk bij Verzekeringsmaatschappij de R.V.S.	579
12.164:	De Tour de France van 1970	579
12.165:	Een nieuwe Batavus-Fiets	580
12.166:	Hetty op de Lagere School	581
12.167:	Met Adriaan op de Fiets naar Woerden	582
12.168:	Daagje bij ome Piet en tante Hes in Woerden	582
12.169:	De Film 'De Herberg van het zesde Geluk' op T.V. gekeken	583
12.170:	Mariniers en Damslapers	584
12.171:	S.C. Feyenoord wint als eerste Nederlandse Club de Wereldbeker	585
12.172:	Toppop met Ad Visser en Penny de Jager	586
12.173:	Familiebeeld in deze Tijd	587
12.174:	En dan kwam er een Brief van de Rotterdamse Havendienst....	590
Bijlagen: Over de Geschiedenis van de families van Adriaan van der Zouw en Corrie Moog		591
De Stamboom van onze Familie Van der Zouw		592
De Stamboom van onze Familie Moog		595
Enkele Belangrijke Personen: De Grootouders van Adriaan en nog verder terug		597
De verdere voorouders van Adriaan van der Zouw via de mannelijke lijn		600
Familiefoto's uit de vijftiger- en zestigerjaren		604
Aantekeningen		606
Bronnen		607
G.N.U.-licentie voor Vrije Documentatie		609

--

Hoofdstuk 00.000

Proloog

00.001: 'His finest Hour'

Het was op de Noordzee, ergens in het begin van de vijftiger jaren van de vorige eeuw. De zon kwam langzaam op in het oosten, priemde voorzichtig haar eerste stralen door het langzaam dunner wordende grijze wolkendek. Het schip, nieuw gebouwd bij Scheepswerf Boele en Zn. in Bolnes en op proefvaart hier op dit deel van de Noordzee, deinde heel rustig op de langzame bewegingen van de golfslag. De proefvaart hier voor de Schotse kust bij Aberdeen was tot nu toe geheel naar wens verlopen. Vandaag nog een aantal tests uitvoeren, dan kon het schip vanavond zijn boeg weer richting de Scheepswerf van Boele en Zn. in Bolnes draaien en de Noordzee terug naar huis oversteken.

Adriaan had zijn werk er al opzitten. Vannacht had hij nog een aantal karweitjes uitgevoerd en was vanochtend vroeg naar de kombuis gegaan voor een stevig ontbijt. Hij had het zich goed laten smaken en was na nog een laatste kopje koffie naar het dek gegaan.

Adriaan stond nu al zeker een groot half uur geheel ontspannen met de zilte wind in zijn haren, heerlijk te genieten aan de railing, met als enig gezelschap een paar druk met elkaar kwetterend communicerende papegaaiduikers, die een achttal meter verderop een mooi plekje op de railing hadden gevonden. Niet te dicht bij Adriaan, maar net dicht genoeg bij hem om een vorm van kameraadschap te voelen, maar ze hielden Adriaan wel nauwlettend in de gaten, gereed om gelijk

weg te vliegen als hij een onverwachte beweging in hun richting zou maken. Verder was er niemand aan dek. De anderen zaten nog aan hun ontbijt of lagen nog in hun brits te slapen. De proefvaart was bijna voorbij en alles was tot nu toe geheel naar wens verlopen. De zilte en vanuit het noordwesten over de Schotse Hooglanden aanwaaiende windvlagen droegen af en toe waterspetters met zich mee. Ze brachten vlagen geurende herinneringen aan de Schotse meren en bossen mee. Vage flarden beschaving, houtvuren en fabriekswalmen vermengden zich met andere niet nader te identificeren geurflarden en lieten hun herinneringen achter rondom en op het schip, maar het zilte briesje verdreef met iedere vlaag toch ook weer de industriële geurtjes van het nog nieuwe schip.

Adriaan keek gefascineerd uit over de Noordzee. Enkele honderden meters naar links zag hij een drietal dolfijnen speels en spetterend tussen de golven omhoog springen. Samen met hem en de papegaaiduikers, waren die dolfijnen de enige levende wezens die hij in de verre omtrek kon zien. De bemanning in de stuurhut van het schip vergetend. Heel in de verte was inmiddels de idyllische Schotse kust in de buurt van de havenplaats Aberdeen tevoorschijn gekomen. Een paar vissersbootjes kozen zo vroeg op de ochtend al zee voor hun dagelijkse vistocht. De kust kwam langzaam dichterbij, want de testen van vandaag zouden in een gereserveerd stuk van de Noordzee hier voor Aberdeen gehouden worden, een stuk waar ze geen Schotse vissers tegen zouden komen.

Over ongeveer een uurtje zou de rust aan boord weer voorbij zijn, want dan zou allerlei bedrijvigheid ook Adriaan weer in het ritme van deze proefvaart opnemen.

Adriaan genoot nog maar even met volle teugen van de steeds wisselende golfgezichten van de zee voor hem en de prachtige kust in de verte. Grillige rotsen en kliffen van deze stoere Schotse kust werden nu duidelijker zichtbaar, nu het naar het noordwesten varende schip er steeds dichterbij kwam. Tussen de kliffen ontwaarde Adriaan prachtige zandstranden met daarop een groot aantal kleine donkere stippen, wat volgens hem grote kolonies zeehonden waren. Heerlijk stond Adriaan zo te genieten, dit kon hij uren volhouden. Duinen en fraaie vissersdorpjes kwamen nu ze steeds dichterbij de kust voeren, ook steeds duidelijker tevoorschijn.

Adriaan verliet opeens zijn plekje aan deze railing en liep naar de andere kant van het zacht deinende dek. De papegaaiduikers vlogen verschrikt op.

Adriaan voelde deze ochtend een steeds groter wordende hunkering naar uitgestrekte vlaktes van de zee, de zee zonder einde. Hij wilde ineens de uitgestrektheid van de zee zien en geen land aan de horizon.. Het was een hunkering naar de oneindige verte van de zee die hij zijn hele leven al gevoeld had, maar die hier tijdens deze proefvaart op de Noordzee tot volle ontwikkeling kwam. Aan de andere kant van het dek keek hij kilometers ver over de Noordzee, een zee zonder einde leek het hier

wel. Daar in de verte achter de oostelijke horizon lagen Noorwegen, Denemarken, Duitsland en Nederland, dat wist hij, maar zien kon hij ze niet. Die kusten leken hier aan deze kant van het schip zo oneindig ver weg. Daar aan de overkant in het zuidoosten wachtte zijn geliefde op hem. Daar wachtte zijn vrouw Corrie, die het vreselijk vond dat hij zo ver weg op zee was.....

Maar Adriaan genoot met volle teugen. Genoot van dit moment, van al deze momenten. Hij probeerde alles wat er om hem heen was met volle teugen in zich op te nemen. Te absorberen voor heel zijn verdere leven, leek het wel.....

Adriaan wilde zo graag varen, wilde zo ontzettend graag de zee op, de oceanen over, maar hij wist ook dat zijn vrouw Corrie het vreselijk vond als hij vaker zo lang en zo ver weg zou gaan. Daarom genoot hij nu nog maar even met volle teugen en in stilte van al die pracht van de oneindig lijkende zee, zo lang als het kon probeerde hij te genieten van deze proefvaart, zijn eerste en hoogstwaarschijnlijk ook zijn enige.

Hij benijdde de dolfijnen die hij nu ver rechts voor het schip, uit de golven zag springen en hun kunstjes zag doen. Het uurtje hier aan dek was bijna voorbij. Bijna moest hij weer aan het werk. Ook de papegaaiduikers waren verdwenen. Adriaans blik gleed nogmaals over de zilte baren voor hem. Een wat frissere windvlaag leek een verandering van het weer aan te kondigen. Adriaan snoof nog eenmaal de frisse zeelucht met grote teugen in zijn longen. Alsof hij het voor altijd in zijn lichaam wilde opnemen. Voor altijd, om het nooit meer terug te geven. Hij was in zijn element. Maar de momenten hier op zee waren eindig. Maar zijn herinneringen eraan niet. Die herinneringen zou hij zijn hele verdere leven meedragen.

Grote regendruppels maakten abrupt een einde aan dit heerlijke uurtje. Nog eenmaal snoof Adriaan de zilte, zoute zeelucht diep in zijn longen. Maar de regen werd stilaan heviger en hij haastte zich nu naar binnen voor hij drijfnat zou zijn. Maar hij had zijn herinneringen. Genoeg herinneringen voor een heel verder leven. Herinneringen aan dit uurtje en deze proefvaart op de Noordzee.

Dit was voor altijd 'His finest Hour.'

--

Deel I

De Familie Van der Zouw

Laten we dit biografische verhaal maar eens beginnen met de voorgeschiedenis van de hoofdpersoon uit deze biografie. Uit wat voor een nest kwam Adriaan. Wat weten we over zijn voorouders en wat was de streek waar zijn familie Van der Zouw vandaan kwam?

Hoofdstuk 01.000

1400 - 1924

De Geschiedenis van de Familie Van der Zouw

01.001: Toen Adriaan nog niet geboren was....

Het kleine plaatsje Barwoutswaarder in de buurt van Woerden, waande zich zo rond het jaar 1910 nog helemaal in de vorige eeuw. De vooruitgang van de ontwakende twintigste eeuw kwam hier slechts af en toe eventjes om de hoek kijken. Twee, laten we ze importfamilies noemen, hadden zich in de jaren voor en rond de eeuwwisseling in dit buurtschap gevestigd. Het waren grote families met veel kinderen. Uit bede families hadden een jonge vrouw en een jongeman kennis aan elkaar gekregen en zich zo rond 1910 met elkaar verloofd.....

Niemand van deze beide families had zo'n honderd jaar terug kunnen dromen dat een van hun nakomelingen, in zijn eentje zomaar een weekje naar New York heen en weer zou gaan. In de tijd dat de eerste automobielen nog niet harder dan zo'n twintig kilometer per uur haalden en daarmee de snelste voertuigen van dat moment waren, kon nog niemand bedenken dat je in een uurtje of zeven, naar New York zou kunnen vliegen.....

Een belangrijke gebeurtenis, die in die beginjaren van de twintigste eeuw de aanzet tot allerlei industriële en maatschappelijke veranderingen in gang zette, was ongetwijfeld de eerste vlucht van een gemotoriseerd vliegtuig. Op 17 december van het jaar 1903 vond een allereerste vlucht van zo'n gemotoriseerd toestel plaats in het kleine Amerikaanse kustplaatsje Kitty Hawk in de staat North-Carolina. Wilbur en zijn broer Orville Wright, de plaatselijke fietsmakers, waren de bouwers van dit vliegtuig.

Deze eerste vlucht van een vliegtuig werd gemaakt met een door deze gebroeders Wright zelf ontworpen en gebouwd vliegtuig, genaamd de Flyer, later Flyer 1 genoemd, met Orville Wright als piloot aan de stuurknuppel. De enige en eigenlijk ook heel toevallige waarnemers van deze eerste vlucht waren enkele personeelsleden van een nabijgelegen weerstation. Later op die dag werden nog meerdere pogingen ondernomen en de eerste vlucht van 12 seconden over een afstand van 37 meter, werd meteen die dag al verbeterd door een veel beter resultaat, met een vlucht van 59 seconden over 260 meter.

We lachen nu om die afstanden en om de tijden waarop dat eerste vliegtuigje los van de grond was, maar in het midden van ons land, in de streek in de buurt van Utrecht, was het nog steeds de tijd van de trekschuit. Af en toe kwam er een automobiel al pruttelend langs. En pas op 1 september van het jaar 1911, acht jaar na de eerste vlucht van de Gebroeders Wright, vloog de Nederlander Anthony

Fokker voor het eerst met zijn zelfgebouwde Spin boven de stad Haarlem, waarbij hij een rondje maakte om de toren van de Grote of Sint-Bavokerk, nadat hij was opgestegen vanaf een weiland in de buurt. Vervolgens maakte hij een landing in het nabij gelegen Haarlemse Kleverpark. Anthony Fokker en zijn vliegtuigen zouden enkele jaren later een grote rol gaan spelen in de Duitse oorlogsmachine, in de nu nog op de loer liggende Grote Oorlog van 1914 tot 1918, waar Nederland gelukkig neutraal in zou blijven.

Op het al eerder genoemde Midden-Nederlandse platteland rondom de stad Woerden, komen we in deze eerste jaren van de vorige eeuw twee families tegen, families waar we in dit boekje nog wel meer over zullen horen. Families die namelijk de voorouders waren van Adriaan van der Zouw, de hoofdpersoon van dit verhaal. Adriaan van der Zouw die in die tijd, in de eerste tientallen jaren van de vorige eeuw, natuurlijk nog niet geboren was...., maar zijn ouders wel.

Het huis in Barwoutswaarder waar Adriaan geboren zou worden, stond er in die tijd ook al lang. En wel al heel lang. Want langs de Oude Rijn, net voorbij Woerden, stond dat huis er al vanaf het jaar 1776, tenminste volgens een inscriptie in de haardplaat, die er volgens mijn herinnering aan een verhaal, vanaf de bouw ingezeten heeft. Dat heeft mijn grootmoeder mij tenminste ooit een keer verteld. Hoogstwaarschijnlijk was dat tijdens een bezoek van ons gezin aan opa en oma op een zondag, want dat was de enige dag dat de mooie kamer, waarin deze haard met haardplaat te vinden was, geopend werd voor gebruik. Het was niet voor niets de trots van mijn oma. Het was haar mooie kamer.

Beurtschippers trokken in die jaren, in het begin van de vorige eeuw nog in die streek bij Utrecht hun 'trekschuiten' over de Oude Rijn van en naar Woerden en verder het Nederlandse platteland in. Voor dat al eeuwenoude huis in de buurtschap Barwoutswaarder bij Woerden, kon een schipper makkelijk zijn schip aanleggen en een van die beurtschippers deed dat dan ook geregeld, want het huis was eigendom van het schippersgezin van de familie van Nieuwpoort. De familie van de moeder van Adriaan van der Zouw.

Het andere gezin, het gezin met de familienaam van der Zouw, kwam uit de streek bij Harmelen en woonde in het begin van de twintigste eeuw net een aantal jaren in Barwoutswaarder, waar Piet van der Zouw, de vader van Adriaan, en Marringje van Nieuwpoort, elkaar al gauw gevonden hadden en in 1912 in het huwelijk traden.

01.002: Van wie stamt Adriaans moeder Marrigje van Nieuwpoort af?

De bij mij oudst bekende voorvader van Adriaans moeder Marrigje van Nieuwpoort is een zekere Hendrik van Nieuwpoort die in het jaar 1650 was geboren. Zo zeggen tenminste gevonden geboortebewijzen. Waar deze Hendrik van Nieuwpoort geboren is, staat in mijn gegevens er echter niet bij vermeld. Deze Hendrik van Nieuwpoort blijkt de oudste bekende voorvader van Adriaans moeder Marrigje van Nieuwpoort te zijn, want over een vader en een moeder van deze Hendrik van Nieuwpoort zijn helaas bij mij geen gegevens bekend.

Deze Hendrik van Nieuwpoort trouwde en kreeg een zoon en noemde hem Pieter Hendrik. Deze Pieter Hendrik van Nieuwpoort trouwt ook en werd weer de vader van een zekere François van Nieuwpoort. Van deze eerste van Nieuwpoorts in deze stamboom weten we helaas niet de naam van een vrouw en echtgenote en ook niet alle geboorte- en sterfdata.

In het jaar 1720 wordt in het Midden-Nederlandse Vianen deze François van Nieuwpoort geboren. Hij trouwt en werd de vader van een zekere Dirk van Nieuwpoort. Deze Dirk leefde van 1750 tot 1811 en stierf dus in de Franse Tijd. Dirk trouwde ook en werd de vader van Frans van Nieuwpoort, die leefde van 1781 tot 1825. Helaas zijn mij ook de namen van de moeders van deze genoemde van Nieuwpoorts niet bekend. Ook de namen van hun woonplaatsen zijn mij onbekend.

De naam van de vrouw van laatstgenoemde Frans is mij gelukkig wel bekend. Deze Frans van Nieuwpoort trouwde namelijk met een zekere Eva van de Made en kreeg met haar een dochter. Ze noemden hun dochter Maria Elizabeth van Nieuwpoort. Deze Maria Elizabeth van Nieuwpoort werd midden in de Franse tijd geboren en wel op 6 augustus van het jaar 1805. Het gezin woonde in die jaren in Brandwijk in de Zuid-Hollandse Alblasserwaard. Deze Maria Elisabeth van Nieuwpoort kreeg onder ander een zoon, waarvan de naam van de vader onbekend is gebleven. Hoogstwaarschijnlijk was zij dus een ongehuwde moeder en zij noemde deze zoon Gerrit van Nieuwpoort en via zijn nakomelingen loopt de stamboom van de familie van Adriaans moeder Marrigje van Nieuwpoort verder.

Na de geboorte van deze Gerrit van Nieuwpoort, trouwde Maria Elisabeth van Nieuwpoort enkele malen en kreeg ook nog een aantal andere kinderen. Gerrit van Nieuwpoort was op donderdag 27 oktober in 1825 in Bergambacht in de Zuid-Hollandse Krimpenerwaard geboren en trouwde met een zekere Marrigje Vijfhuizen.

Maria Elizabeth van Nieuwpoort is overleden op 3 maart 1884 te Woerden. Gerrit van Nieuwpoort en Marrigje Vijfhuizen werden de ouders van Hendrik van Nieuwpoort. In 1865 wordt in Barwoutswaarder, op dinsdag 26 december deze Hendrik van Nieuwpoort geboren. Hij zou enig kind

van Gerrit van Nieuwpoort en Marringje Vijfhuizen blijven. Deze Hendrik van Nieuwpoort koopt later het huis langs de Oude Rijn in Barwoutswaarder. Hij was schipper, kruidenier en koopman van beroep.

In 1887, in Barwoutswaarder en wel op woensdag 11 mei, trouwt laatstgenoemde Hendrik van Nieuwpoort met Emmetje de Ruijter (zie foto). Zij kregen 13 kinderen, waarvan er op hun trouwdag al zeven geboren waren (?) en enkele ook al overleden....., vijf jaar na hun huwelijk in 1892 wordt Marringje, Adriaans moeder, geboren. Hoogst-waarschijnlijk waren Hendrik van Nieuwpoort en Emmetje de Ruijter ook een beurtschippersgezin, want sommige van hun kinderen zijn niet in Barwoutswaarder maar in Amsterdam en Rotterdam geboren.

In het jaar 1904 is Hendrik's vader Gerrit van Nieuwpoort in Barwoutswaarder en hoogstwaarschijnlijk ook in het huis langs de Oude Rijn, overleden en kwamen Hendrik van Nieuwpoort, zijn vrouw Emmetje de Ruijter en hun kinderen, waaronder dus Marringje van Nieuwpoort, permanent in het huis in Barwoutswaarder langs de Oude Rijn te wonen. De hierboven staande foto van Emmetje is volgens mij wel een van de oudste foto's van onze familie die in mijn bezit is. Ik schat dat deze foto uit laatste jaren van de negentiende eeuw stamt, uit de tijd dat Emmetje net met Hendrik van Nieuwpoort getrouwd was.

--

01.003: Wie waren de oudste voorouders van de Familie van der Zouw?

In de periode van de Hoekse en Kabeljauwse Twisten, zo aan het einde van de Middeleeuwen, komen we in de kerkelijke analen in het gebied van Holland en Utrecht een man tegen met de naam Lute. Deze Lute is de oudst bekende voorouder van de familie Van der Zouw. We weten dit, omdat er in deze oude analen door mijn achterneef Evert van der Zouw uit Utrecht, een zekere Jan Luteszoon-Boef is gevonden, die in ongeveer 1430 geboren moet zijn.

Als je zo'n naam hebt, zoals Luteszoon dan betekent dat in ieder geval, dat je vader Lute heette. Dat kan niet anders en deze Lute moet dan dus ergens rond 1400 geboren zijn..... Waar Lute geboren is, weten we niet, ook niet hoe oud hij is geworden, dat stond nergens vermeld, maar we nemen aan

dat dat ergens ten zuiden van Utrecht, in de buurt van het hedendaagse Benschop is geweest. Lute had voor zover bekend dus zeker één zoon, voornoemde Jan Luteszoon-Boef. Deze Jan Luteszoon kreeg op zijn beurt ook weer een zoon en wel een zekere Dirck-Janszoon Luteszoon-Boef. Waar de achternaam Boef vandaan komt, is mij trouwens ook een raadsel want achternamen werden in die late Middeleeuwen nog niet gebruikt. Boef zou dan dus ook anders gebruikt kunnen zijn, dan als naam en betekenen dat deze personen een 'boef' waren.....

Dirck-Janszoon moet ongeveer in het jaar 1460 geboren zijn. Zijn doopgegevens zijn namelijk achterhaald en die vertellen dat hij in 1460 in Benschop is gedoopt. Dit is dan ook de reden dat we aannemen dat Lute en zijn zoon, net als zijn kleinzoon in Benschop of in ieder geval in de buurt van dit dorpje ten zuiden van Utrecht hebben gewoond.

--

01.004: Maar waar komt de naam Van der Zouw vandaan?

De familie Van der Zouw dankt zijn naam aan een Zuid-Hollandse dijk. Een dijk die begint als Lekdijk ten oosten van het Zuid-Hollandse plaatsje Ameide en die dijk loopt dan in zuidelijke richting verder naar Meerkerk en wordt daar al eeuwenlang de Zouwendijk genoemd. In het plaatsje Meerkerk verliest deze dijk die naam en gaat dan Baseldijk heten, welke dan verder in zuidelijke richting doorloopt.

De geschiedenis van deze Zouwendijk is bekend. In de Graventijd in de Middeleeuwen, zo in het jaar 1277 vinden we al de naam in een handvest van Graaf Floris V over de Zisdewint terug. Nog eerder zelfs, in het jaar 1234 spreekt Herbaren II, Heer van Arkel in een overeenkomst, over een bedijking met de naam de Ameide Zijdewint. Deze bedijking liep in die jaren van de Middeleeuwen langs het water van de Zeederik, die ook de Zeerik genoemd werd, daar waarlangs nu heden ten dage ook nog steeds de Zouwendijk ligt.

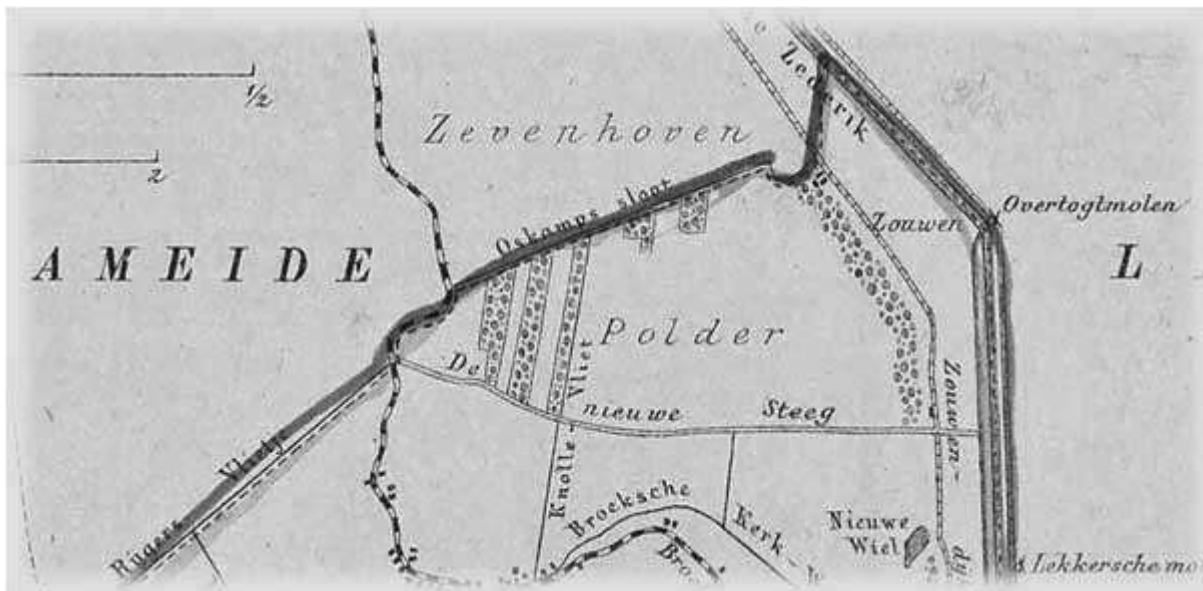
De naam Zouw komt verder ook nog in een aantal verschillende publicaties terug. Zo spreekt men soms van Arkel beneden- en boven de Zouwe en van de Zouwelanden als men een strook land tussen het water en de dijk bedoelt.

In het einde van de zeventiende eeuw, in het jaar 1697 komen we een vermelding tegen van een zogenaamde Souwesloot. Historici en taalkundigen zijn van mening dat het woord Zijdewint zich via vormen zoals Zijdewende, Zijtwent, Zijtwijn, Zieuwent en door de klankverandering van de 'ie' klank

in een 'ou' tot Zouw en of Zouwen heeft gevormd. De vorming van onze achternaam en familienaam Van der Zouw, lijkt zo ontstaan te zijn als toevoeging van de naam van de locatie of plaats waar iemand woonde.

Zo lezen we in het doopboek van Ameide, dat een zekere Jan Andrieszoon van de Souwedyck in 1676 zijn dochter Adrine ten doop bracht. Nu was Souwedyck nog geen achternaam, maar een aanwijzing om duidelijk te maken, wie er nu een dochter had gekregen en ten doop bracht. In 1679 trouwt een zekere Cornelis Pieters van de Souwedyck met Marrigjen Cornelis Brandewijk. Als dit gezin kinderen krijgt, is er opeens iets heel opmerkelijks gebeurd. De vader heet in het doopboek nu ineens Cornelis Pieters Souwedyck. Als zijn kinderen nu ook Souwedyck achter hun naam zetten, is deze familienaam geboren.

Een familie uit diezelfde tijd met een zekere Peter Aardse van der Souwe als stamvader, is ook op deze wijze aan zijn naam gekomen. Het is niet duidelijk of deze naam oorspronkelijk Souwedyck is geweest, of dat Souwe van Souwelanden komt, maar dat uiteindelijk de dijk voor het ontstaan van de familienaam heeft gezorgd, is wel zeker. Heel leuk is wel dat we deze Peter Aardse van der Souwe in onze stamboom de naam Peter Aartszoon van der Zouw (van de Zouwendijk) gegeven hebben. Deze Peter Aartszoon is volgens mijn gegevens in het jaar 1645 geboren en is de zoon van Aart van der Zouw (van de Zouwendijk) die in 1620 in Zederik is geboren en deze Aart is via een rechtstreekse mannelijke lijn, de oudst bekende mannelijke voorvader van Adriaan van der Zouw. Verderop plaats ik een foto van de hedendaagse Zouweboezem ten noorden van Meerkerk.

Lute, waar we in een eerder stukje dus melding over maakten, is natuurlijk ouder, maar zoals we verderop zullen zien, is de afstamming van Lute via een gemengde stamboom. In zijn stamboom volgen we enkele vrouwelijke voorouders. Maar laten we het een en ander even resumeren. Het

woord Zouw is een aardrijkskundige naam, waaraan de familienamen Van der Zouw(e) en Van der Zouwen ontleend zijn. Deze laatste naam komt voornamelijk in Zuid-Holland voor en in de Alblasserwaard tussen de grote rivieren de Lek en de Merwede. De naam Zouw komt ook in Noord-Nederland voor, want de Zouw is ook een vaart bij IJlst in Friesland. Oorspronkelijk was een 'zouw' echter geen benaming voor water, maar de naam van een dijk langs een vaart of rivier; vandaar de Zouwendijk, een dijk langs de Linge, van Gorinchem tot Arkel en van Meerkerk tot de Lekdijk draagt nog steeds deze naam. (Zie foto vorige twee pagina's)

Taalkundig beschouwd is het woord 'Zouw' een zo goed als onherkenbare verbastering van het Middelnederlandse woord 'sidewende', dat in de loop der tijd vanuit de Middeleeuwen onherkenbare varianten opgeleverd heeft, zoals sydwen, sydwint, zieuwent, zijdewind, zuidwend(ing). Sommige van deze oude woorden bestaan nog als plaatsnamen: Zijdewind is een gehucht in de gemeente Oude Niedorp in Noord-Holland, Zieuwent ligt in de Achterhoek, met de oudste vermelding Syewent uit 1294, maar in 1777 werd de plaats ook Souwent genoemd. Dan is er ook nog de Zuidwende, dat is een vaart bij Oldemarkt in Overijssel en Zuidwending, wat weer een gehucht is in de gemeente Veendam.

Een ander mooi voorbeeld van de overgang van de klank 'ieuw' naar 'ouw' is de naam van het dorp Nieuwland bij Gorinchem, dat in de volksmond ook nog wel Nouland genoemd werd. Wat is nu een zijdewind of zouw? Het is van oudsher de benaming voor een binnendijk of kade, die het land van terzijde beschermt. Anders gezegd: terzijde van een landstreek zich uitstrekkend of wendend. In Overijssel, bij de plaats Wegterholte in de gemeente Wijhe, staat ook nog een erve Ter Zouwe, dat waarschijnlijk de naam aan een water ontleend heeft." De hier bovenstaande gegevens in dit hoofdstukje, zijn een bewerking van een artikel wat te vinden is op de website van mijn verre achterneef Evert van der Zouw uit Utrecht. Hij heeft op zijn website veel gepubliceerd over onze familie en de ontstaansgeschiedenis van de naam van der Zouw. Hartelijk dank hiervoor! Hieronder nog foto van knotwilgen langs de hedendaagse Zouwendijk. (Zie ook de voorgaande dubbele foto).

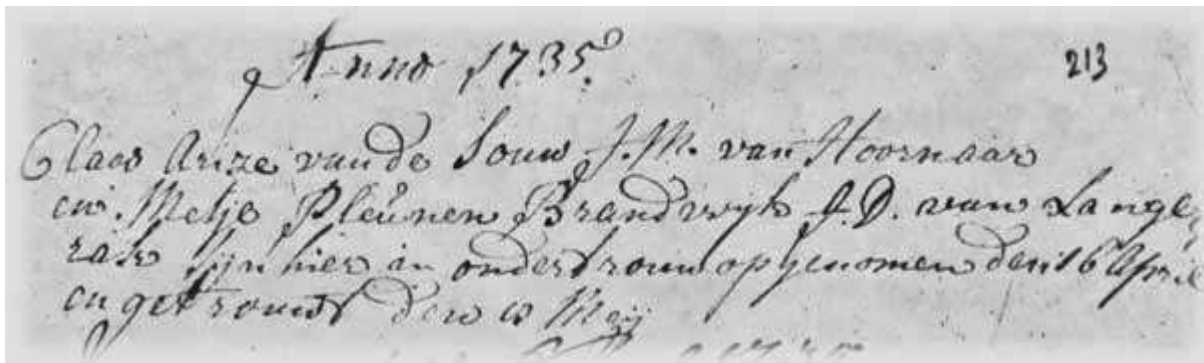
-.-

01.005: Stamboom via de rechtstreekse mannelijke Lijn

Laten we onze familiestamboom, die dus ongeveer in het jaar 1620 in Zederik begint, eens even compleet proberen te maken. In 1620 werd in of bij de plaats Zederik een zekere Aart van der Zouw of Van de Zouwendijk, geboren. In 1645 was hij getrouwd en kreeg hij een zoon, die Peter Aartszoon van der Zouw of Van de Zouwendijk, genoemd werd.

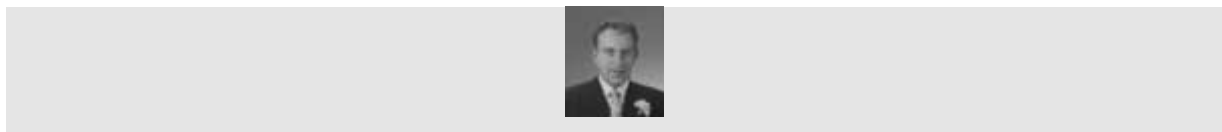
Deze Peter Aartszoon trouwde ook en kreeg in 1675 een zoon die Aart Peterse, een verbastering van Peterszoon van der Zouw genoemd werd. Deze Aart Peterse overleed in 1735 in het Zuid-Hollandse plaatsje Hoornaar. Aart Peterse moet ook getrouwd zijn geweest en in Tienhoven gewoond hebben, want daar werd in 1701 zijn zoon Claas Arisze van der Zouw geboren.

In 1735 trouwde Claas Arisze in Hoornaar met Metje Pleunen van Brandwijk. Zie hiervoor het briefje op de volgende pagina, gevonden in een oud archief. Deze Claas Arisze overleed in 1781 in de plaats Ameide. Claas Arisze en Metje kregen in 1738 een zoon die zij Pleun Claaszoon van der Zouw of Van der Souw noemden. Deze Pleun Claaszoon overleed in 1786 in Jaarsveld. Pleun Claeszoon was in 1778 in Lopik vader geworden van Hendrik Hein Pleunis van der Zouw of Van der Souw.

Hendrik Hein Pleunis van der Zouw trouwde met Jannigje Jacobsdochter Maaijen en haar voorouders leidden ons terug naar Lute. Maar daarover later meer, samen kregen Hendrik en Jannigje in 1822 in Jaarsveld zoon Pleunis van der Zouw (van der Zouwen). Hendrik Hein Pleunis van der Zouw overleed in 1858 in Jaarsveld.

De zoon van Hendrik en Jannigje, die ze dus Pleunis hadden genoemd, overleed in 1889 in Harmelen. Zijn zoon die in 1854 in Harmelen werd geboren, noemde hij Pieter van der Zouw. Deze Pieter van der Zouw overleed in 1914 in Gerverscop en had onder andere een zoon, die hij Piet van der Zouw had genoemd. Piet was in 1887 in Barwoutswaarder geboren en was getrouwd met Marringje Nieuwpoort en zij waren dus de ouders van Adriaan van der Zouw, en dat is mijn vader.

--

01.006: Stamboom via mannelijke en vrouwelijke lijn naar oudste voorouder

Heel erg leuk is het natuurlijk wel, dat ook teruggevonden is wat de alleroudste bekende voorouder van onze familie is en dat die stamboom helemaal teruggaat tot misschien wel het jaar 1400, als we dus aannemen dat deze Lute in 1400 werd geboren.

Lute's zoon Jan, voluit Jan Luteszoon-Boef werd rond 1430 geboren en deze Jan Luteszoon woonde in het jaar 1460 in Benschop en daar werd ook zijn zoon geboren die volgens de analen de naam Dirck Janszoon Luteszoon-Boef kreeg. Maar dit wisten we al. In Benschop werd in het huis van Dirck in 1499 Cornelis Dirckszoon Boef-de Bouve geboren. Cornelis overleed in 1561 in hetzelfde Benschop. In 1543 was in Benschop de zoon van Cornelis geboren en hij kreeg de naam Goris Corneliszoon-Boef. Goris overleed in het jaar 1621.

Nu pakken we de vrouwelijke lijn, want Goris Corneliszoon-Boef had een dochter, die in het jaar 1600 werd geboren en door haar vader Neisge Gorisdochter-Boef werd genoemd. Zij overleed in 1673. In

de plaats Benschop werd in 1625 Goris Jacobszoon den Amersfoorter, zoon van Neisge geboren. Deze Goris Jacobszoon den Amersfoorter overleed in het jaar 1673. Dat is dus in hetzelfde jaar als zijn moeder. Hij overleed ook in Benschop.

De familie bleek nogal honkvast, want ze bleven in Benschop wonen. Ook de dochter van Goris Jacobszoon met de naam Eijgje Gorisdochter den Amersfoorter werd in 1659 in Benschop geboren en overleed aldaar in 1701. Via Eijgje's dochter blijven we de vrouwelijke lijn nu volgen: Deze Elisabeth Lijsbeth Maertensdochter de Koningh werd in 1691 in Benschop geboren en overleed aldaar in 1785. Haar dochter, Aegje Theunisse de Boer werd in 1716 in Benschop geboren en zij overleed in 1756 ook in Benschop. Aegie's dochter kreeg de naam Martijntje Klaasdochter van der Vlist en werd in 1755 in Benschop geboren. Zij overleed aldaar in 1813.

Martijntje kreeg een dochter die we al kennen, want dat was Jannigje Jacobsdochter Maaijen die in 1787 in Benschop ter wereld kwam. Zij trouwde met Hendrik Hein Pleunis van der Zouw en overleed in Jaarsveld in het jaar 1832. Via Jannigje Maaijen zijn we dus weer in de mannelijke lijn van de familie van der Zouw terecht gekomen. Samen met Hendrik Hein Pleunis kregen ze Pleunis, die weer de vader werd van Pieter, en die was weer de vader van Piet, de vader van Adriaan van der Zouw.

--

01.007: De Grootouders van Adriaan

De Grootvader van Adriaan van der Zouw van vaderskant, was dus een zekere Pieter van der Zouw. Hij was geboren op 25 september in het jaar 1854 in Harmelen. Hij overleed in 1914 in nabijgelegen plaatsje Gerverscop.

Pieter van der Zouw was zoals we eerder al zagen een zoon van de in 1822 in Jaarsveld geboren Pleunis van der Zouw, die in 1889 in Harmelen zou overlijden en de in 1828 in Tienhoven geboren Dirkje Hendrika de Jong. Zij waren op 15 april van het jaar 1848 in Gerverscop met elkaar getrouwd en kregen negen kinderen waaronder dus Adriaans grootvader. Dirkje de Jong overleed in 1892.

De grootvader van Adriaan van der Zouw van moederskant was de op 26 december 1865 in Barwoutswaarder geboren Hendrik van Nieuwpoort. De overlijdensdatum van deze Hendrik van Nieuwpoort is mij helaas onbekend. Hendrik van Nieuwpoort trouwde op 31 juli van het jaar 1890 in Barwoutswaarder met de op 19 maart van het jaar 1866 in Hillegersberg geboren Emmetje de Ruiters. Emmetje de Ruiters overleed op 15 januari van het jaar 1914 in Barwoutswaarder. Emmetje en

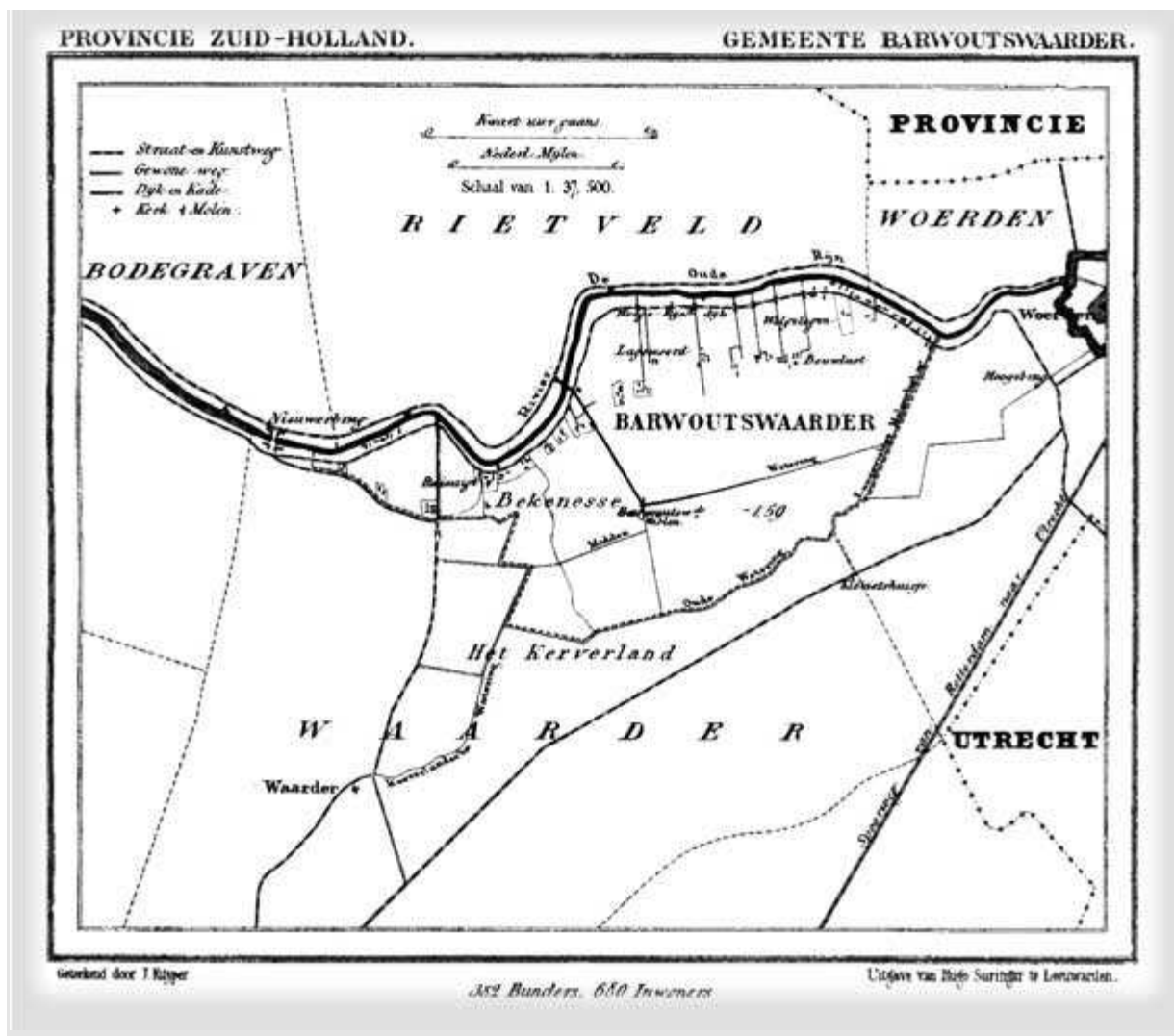
Hendrik kregen 13 kinderen. Enkele van deze kinderen waren al geboren voor 31 juli 1890, de trouwdatum van Hendrik en Emmetje. Hendrik van Nieuwpoort trouwde na Emmetjes dood in 1919 voor de tweede keer met een in 1872 geboren weduwe met de naam Anskgen Borger met drie kinderen, maar over dit huwelijk ontbreken mij de gegevens.

-.-

01.008: Adriaans geboortedorp Barwoutswaarder

Barwoutswaarder is een voormalige gemeente en woonplaats, later een woonwijk en ook de naam van een bedrijventerrein in Woerden in de Nederlandse provincie Utrecht. Barwoutswaarder heeft 5670 inwoners (2004). De belangrijkste weg door deze wijk, de Hoge Rijndijk wordt ook Barwoutswaarder genoemd.

De wijk is gelegen ten westen van de kern Woerden, ten zuiden van de Oude Rijn en de gelijknamige weg. Ten westen ligt de woonplaats Bekenes en ten noorden, aan de andere kant van het water, de huizengroep Rietveld. Ten zuidoosten ligt de wijk Molenvliet. Barwoutswaarder bestaat voor een deel uit een bedrijventerrein, nieuwbouwwoningen en in het westen oude bebouwing, waaronder enkele boerderijen. Tevens is het gelegen in het noorden van de Polder Barwoutswaarder.

Barwoutswaarder was vanaf 1817 een zelfstandige Gemeente, totdat het in 1964 werd verdeeld tussen de Gemeenten Bodegraven en Woerden, die toen nog beide in de provincie Zuid-Holland lagen.

De complete lijst van Burgemeesters van de voormalige Nederlandse gemeente Barwoutswaarder die dus op in februari 1964 is opgegaan in de gemeente Woerden, is niet zo heel lang. De functie van Burgemeester werd in de Gemeenten Barwoutswaarder, Waarder en Rietveld ook vaak door één en dezelfde persoon vervuld.

Van 1817 tot 1825 was Jan Gijsbert Schuak Burgemeester van Barwoutswaarder. Hij was daarnaast ook nog notaris te Woerden en Schout van Zegveld. Van 1825 tot 1855 was Cornelis Jan Bredius Burgemeester van Barwoutswaarder en later was hij tevens Burgemeester van Zegveld en van Woerden. Hij werd in 1855 ontslagen op eigen verzoek. Van 1855 tot 1877 was mr. Jacobus Bredius, de zoon van zijn voorganger, Burgemeester van Barwoutswaarder. In 1877 werd hij benoemd tot ambtenaar van het Openbaar Ministerie te Leiden.

Van 1877 tot 1907 was Aart Knijff Hzn. Burgemeester van Barwoutswaarder. Hij was steenfabrikant en voorheen wethouder van Rietveld. In 1907 nam hij ontslag in verband met gezondheidsredenen. In de jaren dat mijn grootouders Piet en Marringje elkaar leerden kennen en trouwden, was van 1907 tot 1919 Frans Mahlstedde Burgemeester van Barwoutswaarder. Hij was voorheen Burgemeester van Heerjansdam. In 1919 werd hem ontslag verleend in verband met gezondheidsredenen.

Barwoutswaarder had al sinds de achttiende eeuw bestuurlijke banden met het aan de overkant van de Oude Rijn gelegen plaatsje Rietveld. De Schout en de Secretaris en na 1825 de Burgemeester en Gemeentesecretaris van beide plaatsen waren altijd één en dezelfde persoon.

Verder hadden de twee gemeenten samen ook één Veldwachter en waren ze allebei voor een deel eigenaar van de Begraafplaats in het naburige Waarder. Wel had Barwoutswaarder zijn eigen Schepenbank en een eigen 'rechthuis,' een herberg die later de naam 'Schotsvarken' kreeg. 'Schotsvarken' stond ongeveer in het midden van de Gemeente aan de Hoge Rijndijk en het Jaagpad. Nog in de negentiende en twintigste eeuw huurde de Gemeente Barwoutswaarder een zaaltje in dit café tot het in 1935 afbrandde. Daarna was het Gemeentehuis gevestigd in een woning in het

oostelijk deel van de gemeente, waar een aparte kamer was ingericht voor vergaderingen van de Gemeenteraad en voor de Ambtenaar van de Burgerlijke Stand. Barwoutswaarder bestond oorspronkelijk uit een lint van boerderijen ten zuiden van de Hoge Rijndijk en kleinere huisjes tussen de Hoge Rijndijk en het Jaagpad langs de Rijn. In het oostelijk deel van de Gemeente, tegen Woerden aan, woonden pan- en steenfabrieksarbeiders in kleine huisjes, behorend bij de pannenfabriek 'Het Misverstand,' die daar al in de loop van de zeventiende eeuw gevestigd was. Aan de westkant van de Gemeente Barwoutswaarder, waar de Hoge Rijndijk eindigde in het centrum van het dorp Nieuwerbrug aan den Rijn, woonden vooral mensen die niet in de veehouderij hun bestaan vonden.

In 1859, kort na de invoering van de Wet op het Lager Onderwijs, nam de Gemeente Barwoutswaarder een particulier schooltje dat al zo'n twintig jaar bestond over en werd dit de officiële Openbare School van de Gemeente. Dit gebeurde ook weer in samenwerking met de gemeente Rietveld. Kinderen uit die Gemeente werden met een veerpontje overgevoerd naar het schoolgebouw in Barwoutswaarder. Deze Openbare School heeft tot 1929 bestaan, toen is het gebouw verkocht aan de Vereniging voor Christelijk Onderwijs in Barwoutswaarder en Rietveld. Deze school heeft tot 1968 als Christelijke School voortbestaan en is toen vanwege het sterk gedaalde aantal leerlingen opgeheven.

In het jaar dat Adriaan geboren werd, was inmiddels al vanaf 1919 tot 1939 Pieter Jonker Brunt Burgemeester van Barwoutswaarder. Hij was pan- en steenfabrikant en voorheen wethouder van Rietveld en tevens Kamerlid. In 1939 werd hij gepensioneerd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog en nog twee jaar erna, was van 1940 tot 1947 Marine Jan Everard Kwint Burgemeester van Barwoutswaarder. Hij was voorheen Burgemeester van Koudekerk aan de Rijn. In 1947 werd hij benoemd tot Burgemeester van Leusden en Stoutenburg.

Van 1947 tot 1951 was Herman Vos Burgemeester van Barwoutswaarder. Hij was voorheen werkzaam geweest in het bankwezen en was een voormalig KNIL-officier. Hij werd in 1951 benoemd tot Burgemeester van Woerden. Van 1951 tot 1956 was Arnoldus van Walsum waarnemend Burgemeester van Barwoutswaarder. Voorheen was hij Burgemeester van Zwolle. In 1956 werd hij gepensioneerd.

Van 1956 tot 1962 was Dries Zielhuis waarnemend Burgemeester van Barwoutswaarder. Voorheen was hij Gemeentesecretaris van Barwoutswaarder geweest. In 1962 werd hij benoemd tot Burgemeester van Benschop. Van 1962 tot 1964 was Maarten Gerrit Groenberg waarnemend Burgemeester van Barwoutswaarder en hij zou de laatste zijn voordat Barwoutswaarder werd opgedeeld tussen Woerden en Bodegraven. Voorheen was hij ook Gemeentesecretaris van Barwoutswaarder. In 1964 werd hij benoemd tot Burgemeester van Driebruggen.

--

01.009: De Ouders van Adriaan

De ouders van Adriaan van der Zouw waren zoals we ook al eerder zagen, Marrigje van Nieuwpoort en Piet van der Zouw. Moeder Marrigje van Nieuwpoort was op 28 november van het jaar 1892 in Amsterdam, hoogstwaarschijnlijk aan boord van het schip van haar vader, geboren en overleed op 28 augustus van het jaar 1974 na een val, waarbij ze onder andere een gebroken heup opliep, in het Ziekenhuis het 'Oude Land' in Woerden.

Vader Piet van der Zouw was op 12 november van het jaar 1887 in Barwoutswaarder geboren en overleed op 15 september van het jaar 1974 in de Ichtus Kliniek, een tehuis in Nieuwerkerk aan de IJssel waar hij was opgenomen omdat hij thuis niet meer te 'handhaven' was. Piet van der Zouw en Marrigje van Nieuwpoort waren op 20 maart van het jaar 1913 in Barwoutswaarder met elkaar getrouwd en ze kregen samen zeven kinderen.

01.010: Piet van der Zouw en de Dienstplicht en Mobilisatie

Iedere volwassen man in Nederland tussen de 17 en 45 jaar oud, had in de tijd dat Piet van der Zouw leefde te maken met de dienstplicht. Na 1898 gold zelfs de persoonlijke dienstplicht en was de vervangende dienstplicht afgeschaft. Later gold de militaire dienstplicht voor alle mannen vanaf 18 jaar. Uitstel van de dienstplicht, bijvoorbeeld vanwege studie, was nog steeds wel mogelijk. Gewetensbezwaarden, bijvoorbeeld mensen die principieel tegen het leger waren, konden een vervangende dienstplicht vervullen in een andere sector.

Rond 1905 en uiterlijk 1907 kwam de in 1887 geboren Piet van der Zouw ook in aanmerking om zijn dienstplicht te gaan vervullen. In verband met de komende mobilisatie tijdens de Eerste Wereldoorlog wil ik hier wel even bij stilstaan. Helaas ontbreekt het mij aan gegevens om hier duidelijk over te kunnen zijn. Of Piet van der Zouw in dienst geweest is, kan ik dus niet met zekerheid vertellen, al lijkt het me wel heel waarschijnlijk.

Laten we toch even een greep uit de gebeurtenissen in en om Woerden tussen 1914 en 1918 maken. Het in die tijd nog geen 6.000 inwoners tellende stadje Woerden werd in 1914 overspoeld door meer dan 2.000 militairen. Die werden allemaal ondergebracht in gevorderde gebouwen en bij Woerdenaren thuis. In het najaar van 1914 kwamen daar nog eens enkele honderden Belgische vluchtelingen bij, die ook opgevangen werden in Woerden.

Slechts een enkele inwoner van Woerden overleed in die tijd aan de Spaanse Griep die in 1918 ook Woerden trof. De plaatselijke economie deed het de eerste oorlogsjaren eigenlijk best goed. Pas in de laatste twee oorlogsjaren 1917 en 1918 ging het bergafwaarts met de plaatselijke Woerdense economie.

Uit het helaas nog niet zo uitgebreide onderzoek naar gebeurtenissen in Woerden in deze jaren, blijkt wel dat het Woerdense Exercitieterrein ook voor 1914 al in gebruik was en wel als een evenemententerrein. Het dankt echter zijn naam Exercitieterrein wel aan de in Woerden gelegerde militairen uit deze tijd, die er voor hun exercities uitvoerig gebruik van maakten. Een aantal straten in de binnenstad van Woerden kreeg ook zijn huidige naam pas in diezelfde periode. De oorsprong van de Rooms-Katholieke Woerdense Voetbalvereniging V.E.P. - die in 1919 werd opgericht - ligt ook in de jaren van de Eerste Wereldoorlog.

De Nederlandse krijgsmacht vocht inderdaad niet mee en er sneuvelden geen honderdduizenden militairen, maar landmacht en marine mobiliseerden wel. Dat betekende dat honderden Woerdense mannen moesten opkomen en ook veel paarden werden gevorderd. Dat laatste lijkt misschien niet

erg, maar voor de meeste vormen van vervoer had je toen nog wel paarden nodig. Er werden heel veel gebouwen in de binnenstad gevorderd door militairen. In de eerste mobilisatiedagen werden zelfs de kerken opgeëist en gebruikt om militairen in onder te brengen. Kortom de krijgsmacht was toen letterlijk overal in Woerden zichtbaar.

Als Piet in dienst geweest is, dan lijkt het me ook heel waarschijnlijk dat hij gemobiliseerd is geworden tijdens de vier jaren van de Eerste Wereldoorlog, oftewel de Grote Oorlog, zoals ze hem in die tijd noemden. Maar daar heeft niemand mij ooit iets over verteld. Helaas.

--

01.011: Het Gezin Van der Zouw, de Schuit en het Huis

Even wat stapjes terug in de tijd naar Gerrit van Nieuwpoort. Gerrit van Nieuwpoort had tijdens zijn werkend leven als handelaar en schipper genoeg verdiend, vond hij en hij kocht aan het einde van de negentiende eeuw een mooi, inmiddels in die tijd ook al ongeveer honderd jaar oud huis langs de Oude Rijn aan de Hoge Rijndijk met nummer 12 in Barwoutswaarder, een klein stukje ten westen van de stad Woerden. Schipper en handelaar Gerrit van Nieuwpoort ging hier met zijn tweede vrouw Marringje Vijfhuizen en hun kinderen wonen. In welk jaar ze daar precies kwamen te wonen, heb ik echter niet kunnen achterhalen.

In diezelfde tijd woonde er een gezin met de naam Van der Zouw korte tijd in het plaatsje Jaarsveld. Dit gezin van Pleunis van der Zouw, zijn vrouw Dirkje Hendrika de Jong en hun kinderen, verhuisden vanuit Jaarsveld op een gegeven moment naar Harmelen. Hun zoon Pieter van der Zouw trouwde met Grietje Buurman en samen met hun kinderen moeten zij op een gegeven moment naar Barwoutswaarder zijn verhuisd.

De oudste zoon van Gerrit van Nieuwpoort en zijn vrouw, was dus Hendrik van Nieuwpoort. Hij werd ook schipper en samen met zijn vrouw Emmetje de Ruiters en hun kinderen, woonden ze op hun schuit, een zeilend vrachtschip voor de binnenwateren. Tegen het einde van de negentiende eeuw kwamen Hendrik, Emmetje en hun kinderen in het huis langs de Oude Rijn te wonen bij hun vader Gerrit van Nieuwpoort. Hier in Barwoutswaarder ontmoette dochter Marringje van Nieuwpoort in die jaren een lieve jongen met de naam Piet van der Zouw, een zoon van Pieter van der Zouw en Grietje Buurman. Piet en Marringje trouwden op 20 februari van het jaar 1913 in Barwoutswaarder met elkaar. Hoogstwaarschijnlijk erfden of kochten ze later het huis en de schuit van Marringje's ouders.

Piet en Marrigje kregen zeven kinderen. Vijf jongens en twee meisjes. De eerstgeboren zoon werd geboren in het jaar 1915 en werd Piet genoemd, een naam die vaker in de familie voorkwam. Hun tweede zoon werd in 1916 geboren en werd Hen, een afkorting van Hendrik, genoemd.

Als derde kind werd er in 1918 een dochter geboren, zij kreeg de naam Grietje, maar zolang ik haar kende, noemde iedereen haar Zus. Als vierde werd in 1919 zoon Gerard geboren, daarna volgde in 1920 zoon Pleun en als zesde kind werd in 1924 Adriaan geboren. Het zevende kind was weer een dochter, geboren in 1928 en zij werd Emmetje genoemd.

De laatste jaren heb ik me ook als voorbereiding op dit verhaal, vaak afgevraagd hoe het met dit jonge gezin in de Eerste Wereldoorlog gegaan is. Er was mobilisatie, ook in Woerden, maar of Adriaans vader Piet van der Zouw ook gemobiliseerd is geweest is mij dus niet bekend. Daar heb ik nooit iets over gehoord of tijdens mijn 'speurtocht' over teruggevonden.

Toen de eerste kinderen in dit gezin geboren werden, woonden en werkten Piet en Marrigje met hun kinderen op de schuit. De Schuit was in die tijd nog een zeilend vrachtscheepje, nog zonder moter dus. Maar toen er steeds meer kinderen geboren werden, is het gezin van Piet en Marrigje in het huis langs de Oude Rijn van Marrigje's ouders gaan wonen, want toen werd het met al die kinderen veel te krap op de schuit. Marrigje's moeder was toen al overleden en het gezin heeft enkele jaren bij haar vader in huis gewoond, tot Piet genoeg verdiend had en het huis kon kopen en Marrigje's vader bij zijn tweede vrouw in huis ging wonen..... Misschien kregen mijn Grootouders een deel van het huis ook wel als een soort erfenis van Marrigje's vader?

H. v. d. ZOUW
PANNENBAKKERIJEN 105 WOERDEN.
KRUIDENIERS- EN GRUTTERSWAREN, TABAK,
SIGAREN EN SIGARETTEN
Geeft tijdens de Winkelweek
bij winkelweekbonnen nog
2% KORTING
Komt zien onze D. E.-Etalage!!

In de tijd dat Adriaan werd geboren, zo halverwege de twintiger jaren van de vorige eeuw, moet er ook een moter in de schuit gebouwd zijn, zodat Piet niet meer afhankelijk van de wind was bij het uitvoeren van zijn opdrachten met de schuit, maar de moter werd niet altijd gebruikt.....

Rond diezelfde tijd, zo in het begin van de twintigste eeuw, moet er in Barwoutswaarder ook minstens nog een ander gezin met de achternaam Van der Zouw gewoond hebben en wel een gezin met een winkel, want daar hebben we een krantenadvertentie van teruggevonden. Dit was het gezin van Hendrik van der Zouw, een broer van Adriaans vader Piet. Zij woonden aan de Pannenbakkerijen 105 ook in Barwoutswaarder, op nog geen halve kilometer afstand van Adriaans ouders.

De advertentie op de vorige pagina stond in het Woerdensch Dagblad van 24 augustus 1932. Deze Hendrik van der Zouw was kruidenier en ook zoon van Pieter van der Zouw en Grietje Buurman. Deze Hendrik trouwde in 1911 met Adriaantje Noorlander. Uit dit huwelijk werden drie zoons en twee dochters geboren.

--

01.012: Piet en MARRIGJE en de Kerk

Piet van der Zouw en zijn vrouw MARRIGJE van Nieuwpoort hadden zich na hun huwelijk in Barwoutswaarder als gezin ook laten inschrijven bij de Petruskerk in Woerden. Piet kerkte daar al en daar had hij zo rond 1910 eigenlijk ook verkering met MARRIGJE gekregen. Ze voelden zich daar prettig en samen besloten ze hun kinderen daar ook te laten dopen.

De Petruskerk in Woerden is een Nederlands Hervormde Kerk. Deze kerk is gebouwd in een laatgotische stijl met een driebeukige pseudobasiliek. In de kerk bevindt zich een kerkorgel van J.H.H. Bätz uit het jaar 1768. Op de plek waar de kerk nu staat, heeft eerder een houten kerkje gestaan. In 1202 is dit kerkje door de Hollanders geplunderd en in brand gestoken. In de dertiende eeuw is er een stenen kerk voor teruggebouwd, welke steeds verder werd opgesierd en uitgebreid. In het Rampjaar 1672 raakten de toren en het dak weer in brand, toen de Franse bezetter met vuur een signaal wilde geven aan hun troepen in Utrecht. Bij de herstelwerkzaamheden hiervan, kreeg de kerk grotendeels zijn huidige vorm.

Piet van der Zouw ging van jongs af aan iedere zondag twee keer naar de kerk en nam later ook iedere zondag MARRIGJE en de kinderen twee keer mee. Die moesten dus ook iedere zondag twee keer naar een dienst. Bij geen van de kinderen is dat echter, toen ze het huis uit waren, een

gewoonte gebleven. Toen Piet ouder werd en alle kinderen het huis uit waren, ging hij nog alleen maar 's ochtends naar de kerk, maar nog wel iedere zondag.

De Petruskerk is gelegen in het centrum van Woerden aan het Kerkplein dat in 2000 geheel is herbouwd en vergroot. Naast de kerk ligt een kleine kerktuin. De Petruskerk staat gepositioneerd binnen het gebied van het voormalige Romeinse fort Laurium. De kerktoren is op de 'Open Monumentendagen' te beklimmen.

--

Deel II

Adriaan van der Zouw

Wie was Adriaan van der Zouw. Waar werd hij geboren? Waar groeide hij op? Wie maakten er allemaal deel uit van het gezin van der Zouw? Waar ging hij naar school en wie waren zijn vrienden? Laten we om te beginnen de eerste zes levensjaren van Adriaan eens proberen te volgen.

Hoofdstuk 02.000

1924 – 1930

Langs de Oude Rijn

-.-

02.001: De Geboorte van Adriaan

Ik geloof niet dat in 1924 de gehele bevolking van ons land al achter een nationale gebeurtenis van jewelste stond, slechts weinigen hadden een radio en niet iedereen las een krant. Maar op 1 oktober van dat jaar begon er wel zo'n nationale gebeurtenis, die toen niet zo genoemd werd, maar echt dat predicaat verdiend zou hebben. Die gebeurtenis vond zijn einde op 24 november van het jaar 1924, want toen werd namelijk met de H-NACC, een Fokker F VII-vliegtuig, de eerste intercontinentale vlucht van Schiphol naar Batavia volbracht.

De bemanning van dit vliegtuig bestond uit de KLM-piloot Jan Thomassen à Thuessink van der Hoop, vaak kortweg "Van der Hoop" genoemd, luitenant-vlieger Hendrik van Weerden-Poelman en werktuigkundige Pieter van den Broeke. Het was wel een vlucht met allerlei hindernissen geweest, want het toestel was al op 1 oktober 1924 opgestegen van Schiphol op weg naar Praag voor de eerste tussenstop. Na twee dagen ging het boven Bulgarije echter al helemaal mis. Door een scheur in de extra radiator, stroomde het koelwater weg en raakte de vliegtuigmotor oververhit. De bemanning moest een noodlanding maken op een grasveldje in de buurt van de stad Plovdiv. Maar bij het uitrollen, raakte de machine een oneffenheid in het terrein, waardoor de rechter wielpoot van het vliegtuig afbrak. Het onderstel kon gelukkig worden gerepareerd maar de motor was onherstelbaar beschadigd en moest worden vervangen. Hier was echter geen geld voor....!

Na een snelle inzameling onder lezers van het blad 'Het Leven' werd er een nieuwe motor naar Bulgarije gebracht en daar onder primitieve omstandigheden in het toestel gezet. Op 2 november, meer dan een maand na de start, koos de Fokker F VII weer het luchtruim, twee dagen voordat er in het gebied sneeuwstormen zouden losbreken die het vertrek van het vliegtuig onmogelijk zouden hebben gemaakt. Op 24 november, na dus een vliegtocht van meer dan drie weken te hebben gemaakt, arriveerde het toestel behouden in Batavia in toenmalig Nederlands-Indië. In onze tijd van massacommunicatie had deze tocht het nationale elan een enorme boost gegeven, maar ik vraag me af of de kinderen van Piet en Marringje en zichzelf er erg in hebben gehad dat er in oktober en november van 1924 iets bijzonders was gebeurd.

Ik denk eigenlijk dat het gezin van Piet en Marringje heel wat anders aan het hoofd had. Marringje was namelijk weer zwanger en liep in oktober 1924 op haar laatste benen. Het volgende kind in dit gezin kon ieder moment geboren worden en op maandag 27 oktober, toen er buiten het huis een matige

wind uit het zuid-zuid-westen woei en de gemiddelde buitentemperatuur zo ongeveer 11,7 °C was, met echter een gevoelstemperatuur van 9,2 °C., werd er op die dag waarop de zon slechts anderhalfuur achter de wolken vandaan kwam in Barwoutswaarder een jongetje in het gezin geboren. Een naam wisten ze al. Ze noemden hem Adriaantje en later Adriaan.

Adriaan werd die dag, waarop er ook nog een klein beetje regen viel, geboren en slaakte zijn eerste kreetjes in het huis aan de Hoge Rijndijk nummer 12 in het kleine plaatsje Barwoutswaarder even ten westen van Woerden. Barwoutswaarder was vanaf 1817 dus een zelfstandige gemeente. Woerden en Barwoutswaarder lagen in 1924 nog in de provincie Zuid-Holland ten zuiden van de Oude Rijn. Ten westen van Barwoutswaarder ligt in 1924 nog het plaatsje Bekenes en ten noorden aan de andere kant van het water bevindt zich nog steeds het plaatsje Rietveld. Barwoutswaarder ligt ook nog steeds in het noorden van de gelijknamige polder Barwoutswaarder.

Hierboven nog even het historische vliegtuig op een foto uit de collectie van het Tropenmuseum in Amsterdam. De Fokker F VII staat hier op het vliegveld van Medan, waar het ongeveer een maand na Adriaans geboorte op 24 november 1924 als eerste vliegtuig op de vlucht tussen Holland en Nederlands-Indië landde.

--

02.002: De Kinderen van Piet en Marrigje

Piet en Hen, de twee oudste zoons van Piet en Marrigje moesten al gauw vader Piet gaan helpen met het werk op de schuit. Dochter Grietje werd ook al snel ingeschakeld om moeder Marrigje bij het huishouden en bij het zorgen voor de jongere kinderen te helpen. Uit deze tijd, moet volgens mij ook het gebruik om Grietje met de benaming 'Zus' aan te duiden, stammen. Hoogstwaarschijnlijk hebben in deze tijd haar broers haar deze benaming gegeven met als resultaat dat iedereen haar tijdens heel haar leven eigenlijk 'Zus' is blijven noemen.

Toen Adriaan in 1924 geboren werd, was broer Piet al een grote jongen van negen jaar en Hen een grote broer van acht jaar. Grietje, die moeder moest helpen, was nog maar een meisje van zes. Grietje verzorgde als een klein moedertje ook al haar vijfjarige broertje Gerard en de vierjarige Pleun in de jaren voordat Adriaan geboren werd. Vanaf welk jaar de kinderen uit het gezin naar school gingen en of ze een vervolgschool volgden, is mij niet bekend, maar vanaf ongeveer zesjarige leeftijd zullen ze toch in verband met de toenmalige leerplicht naar de lagere school hebben ontmoeten.

Het huis aan de Oude Rijn was een stenen huis en stond aan het jaagpad langs diezelfde Oude Rijn. Voor het huis was een aanlegplek voor de schuit. Ook was er een klein steigertje van een of twee treden naar het water, waar water geschept kon worden of waar moeder Marrigje in die eerste jaren dat het gezin daar woonde ook de was kon doen. In de tijd dat Adriaan werd geboren was de weg over de Hoge Rijndijk nog onverhard en dat zou zo blijven tot in de zestiger jaren.

Het huis bestond in die tijd voornamelijk uit een grote zogenaamde mooie kamer met vanaf de Oude Rijn gezien aan de rechterkant een houten aanbouw met daarin de keuken en een toilet. Vandaar kon je door een deur naar de mooie kamer. Aan de straatkant waren twee ruimtes met bedsteden. Aan de andere kant van de mooie kamer had je een deur naar de gang. In deze gang zat aan de wegkant de voordeur en aan de waterkant de achterdeur. Vanaf de waterkant gezien, had je links naast de gang bij de voordeur nog een kamer en links naast de achterdeur de ingang naar de kelder. Hier was ook de trap naar de zolder. Op de zolder waren ook een aantal bedsteden. Het huis was op grote gezinnen berekend.

Als je over het jaagpad uit de richting van Woerden aan kwam lopen, kwam je eerst de zogenaamde 'bleek' tegen. Dat was een groot grasveld waar moeder Marrigje de was kon laten drogen en hier stond ook nog een klein houten schuurtje.

